Гос. Книжная палата УзССР

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 85 (18.562). ● Пайшанба, 1983 йил 14 апрель ● Баҳоси 3 тийин.

«Космос-1452» учирилди

1983 йил 12 апрель куни Совет Иттифоқида Ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши «Космос-1452» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ИККИНЧИ БЛОК ТАЙЁР

ДРУЖБА, (Хоразм области). 13 апрель. Кеча Туямўйин гидроэлектростанциясининг иккинчи энергетика блоки тажриба учун айлантириб кўришга қўйилди. Турбина монтажининг сифатини комплекс текшириш бошланди, гидроизоляция, сувни турбинага юборувчи система, бошқарув системасининг турли ўлчов приборлари синовдан ўтказилмоқда.

Ҳозир бу ерда «Спецгидроэнергомонтаж» трестининг созловчилари ва энергетикларига ёрдам бериш учун келган Норак монтаж бошқармасининг мутахассислари ҳамма ишга бош-қош бўлиб турибдилар. Ҳамма бригадалар зарбдор ишламоқдалар — қурувчилар билан монтажчиларнинг ишчи эстафетаси давомида тежаб қолинган кунларни «бой бермай» шу билан бирга иккинчи йигирма беш минг киловатт қувватли блокни ишга тушириш муддатларини қисқартиришга ҳисса қўшиш ҳам лозим. Чунки турбина билан генераторни монтаж қилиш нормативдаги ўттиз кун ўрнига йигирма кунда тугалланди.

— Иккинчи агрегатни ишга туширяпмиз, — дейди «Спецгидроэнергомонтаж» тресги Туямўйин уиачсткаси созловчиларининг прораби Борис Ким. — Бундай ишларни кўра бериб кўзимиз пишиб қолган бўлса ҳам, аммо худди биринчи галдагидек тўлқинланяпмиз.

Бетончилар ва дурадгорлар, изоляциячилар ва приборчилар, йиғувчилар ва линиячилар — ҳаммалари ҳам шундай ҳис-туйғу билан яшамоқдалар. Улар жазирама иссиқда ва қаҳратон совуқда, ёмғир демай, қор демай, узоқ ойлар қилган меҳнатларининг самарасини кўрадиган пайт кун сайин яқинлашиб келмоқда.

... Тажриба учун мой қуйиб кўриш давом этмоқда. Бу ишни коммунистик меҳнат зарбдори Бозорбой Шеров бригадаси бажармоқда. Аввалига генератор, мой қуювчи қурилмалар, бошқа асбоб-ускуналар ишга солинди. Машҳур «Ленинград металл заводи» бирлашмасидан туямўйинликларга ёрдамга келган инженер ва техниклар блок шчити ёнида туришибди. Улар ток ҳосил қилинишини қайд этувчи приборларни созламоқдалар. Уларнинг ёнгинасида Хоразм электр тармоқлари корхонасининг электр слесарлари ишламоқдалар.

Оператив штаб янги хабарни қабул қилади: куч трансформатори синовлари ниҳоясига етказилди. Запорожье электр машинасозлари тайёрлаб юборган агрегат синовдан шараф билан ўтди. Изоляциячилар ҳам яхши ишлаганликлари маълум бўлди. Улар асбоб-ускуналарга «кийгизган» «устибош» энг катта зўриқишга бардош берди.

Туямўйин энергетиклари билан ёрдамчи пудрат қурилиш ташкилотлари иккинчи блокни В. И. Ленин туғилган куннинг 113 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги кунигача ишга тушириш мажбуриятини олган эдилар.

— Бизнинг биринчи агрегатимиз ҳозиргача 15 миллион киловатт-соатдан кўпроқ электр энергия ишлаб чиқарди, — дейди Туямўйин ГЭСининг директори Даврон Сафоев. — Яна бир неча кундан кейин эса Ўрта Осиёнинг шаҳар ва қишлоқлари, завод ва фабрикалари, ирригация системалари қўшимча электр энергия ола бошлайдилар. Иккинчи блок ишга туширилгач, станциянинг қуввати эллик минг киловаттга етади.

Амударё бўйида қурилаётган гидроэлектр станцияда ҳаммаси бўлиб олтита блок бўлади. Уларнинг ҳаммаси беш йиллик охиригача ишга туширилгач, ГЭСнинг қуввати 150 минг киловаттни ташкил этади. Гидроузел Ўзбекистон ва Туркманистоннинг шимолий районлари учун электр етказиб бериш пухталигини анча оширади.

Ю. ИБРОҲИМОВ,
ЎзТАГ мухбири.

ШАХС КАМОЛОТИ

Совет кишилари Коммунистик партия белгилаб берган улуғвор вазифаларни муваффақиятли амалга ошираётган меҳнат коллективларини ҳамиша фахрланиб тилга оладилар. Шу кунларда редакцияга келаётган хатларнинг кўпчилик қисмида кишилар турмуши ва тақдирида катта роль ўйнаётган ва улар ҳаётида чуқур из қолдираётган меҳнат коллективларидан чексиз миннадорчилик ҳис-туйғулари акс этиб турибди. «Мен ўз тақдиримни заводимиз коллективи тақдири билан боғлаганимга кўп йиллар бўлди, — деб ёзади В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинати мис эритиш заводининг эритувчиси, СССР Давлат мукофоти лауреати Донабой Бекмуродов. — Коллективимизни том маънодаги тарбия, ғоявий чиниқиш ва маҳорат мактаби десам янглишмайман».

Меҳнат коллективи — социалистик жамиятимизнинг асосий ячейкаси, кишиларнинг ижтимоий ва ишлаб чиқариш активлигини ошириш учун изчил кураш олиб бориладиган энг муҳим участкалардан биридир. Бу ерда меҳнаткашлар маҳорати такомиллашиб, малакаси ошиб, юксак гражданлик ва ахлоқий фазилатлари шаклланиб боради. Инсон айни шу ерда дўстлик ва ўртоқларча ўзаро ёрдамнинг илҳомбахш кучини, қадрдон корхонаси, колхоз ёки совхози, илмий муассасаси ишига яқиндан дахлдор эканлигини, айниқса, чуқурроқ ҳис этади. Ҳар бир кишининг коллектив олдидаги масъулияти ва коллективнинг ҳар бир ходим учун масъулияти ҳаётимизнинг энг муҳим хусусиятидир.

«Ҳозир ҳар бир меҳнаткаш планнинг бажарилиши ўзи қўшадиган меҳнат ҳиссасига ҳам боғлиқ эканлигини тушуниб олиши, биз қанчалик яхшироқ меҳнат қилсак, шу қадар яхшироқ яшашимиздан иборат оддий ҳақиқатни ҳамма яхши тушуниб олиши, айниқса, муҳим ва зарур», деб таъкидлади КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов Марказий Комитетнинг 1982 йил ноябрь Пленумида сўзлаган нутқида. Ушбу Пленумнинг ҳамда КПСС Марказий Комитетининг «РСДРП иккинчи съездининг 80 йиллиги тўғрисида»ги қарорларида Ватанимиз қудрати ва обрўсининг ошиши, совет кишиларининг фаровон ва бахтли яшаши ҳар бир меҳнатчининг қандай ишлашига боғлиқ эканлиги алоҳида уқтириб ўтилди.

Коллективнинг меҳнат шуҳратини қадрлаш учун кишилардан бутун кучи ва имкониятини ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини оширишга қаратган ҳолда фидокорлик кўрсатиб ижодий меҳнат қилиш талаб этилади. Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари илғорлар ва новаторлар мисолида барча меҳнатчиларни тарбиялар экан, социалистик мусобақанинг сиёсий, меҳнат ва ахлоқий тарбия соҳасидаги кенг имкониятларидан янада тўлароқ фойдаланишлари лозим.

Меҳнат коллективлари ва уларнинг корхоналар, муассасалар, ташкилотларни бошқаришдаги ролини ошириш тўғрисидаги СССР Қонуни лойиҳасида уларнинг ўзлари меҳнат қилаётган корхона, муассаса, ташкилотларни бошқариш ва идора қилишдаги ваколатларини таъминлаш ҳамда амалга ошириш ҳақида фикр юритилар экан, бу соҳада улар изчил амалга ошириши лозим бўлган вазифалар аниқ ва равшан қилиб кўрсатиб берилди. Жумладан, унда шундай деб таъкидланади: «Меҳнат коллективлари: коллектив аъзоларини совет ватанпарварлиги, социалистик интернационализм руҳида, қонунларга риоя этиш ва социалистик жамият қоидаларини ҳурмат қилиш, халқ мулкини эҳтиёт қилиб асраш, ичкиликбозликка, безориликка, юлғичликка нисбатан ҳамда коммунистик ахлоққа зид бошқа ҳодисаларга нисбатан муросасизлик руҳида тарбиялаш чораларини кўрадилар». Ушбу ваколатлар ҳар бир меҳнат коллективи зиммасига кишилар ўртасида коммунистик тарбия ишини ташкил этиш соҳасида жуда катта мажбуриятлар юклайди.

Ҳар бир кишига жонажон коллективидан фахрланиш ҳиссини сингдириш ва камол топтириш уларда умум иши учун, план ва мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилиши учун масъулият туйғусини ҳосил қилиш билан узвий боғлиқдир. Тошкентдаги «Тепломонтаж» ихтисослаштирилган қурилиш-монтаж бошқармасида коллектив билан шахс ўртасида ўзаро ишонч ва қаттиқ талабчанлик муҳити мустаҳкам қарор топган. Бу ерда Қодир Муҳаммадхўжаев бошчилик қилаётган бригадани ҳамма яхши билади. Бу бригада бирор ишчи бракка йўл қўядиган ёки интизомни бузадиган бўлса у билан яқиндан иш олиб боради. Коллектив қарорига биноан бундай киши ойлик иш якунига кўра моддий рағбатлантириш фондидан бериладиган мукофотдан маҳрум қилинади. Бошқармада ишчи йиғилишлари, ишлаб чиқариш кенгашлари, ишчи Советлари тарбиянинг таъсирчан формаларига айлантирилган. Буларнинг ҳаммаси ўз навбатида кишиларнинг хатти-ҳаракатига, туриш-турмушига чуқур таъсир ўтказиб, уларнинг ўн биринчи беш йиллик ва унинг ўзак йили план-топшириқларини муваффақиятли бажариш учун актив кураш олиб боришига ёрдам беряпти.

Коллектив ҳар бир меҳнатчининг муваффақиятини, касб маҳорати ўсиб боришини изчил кузатиб боради. Аммо бу ғамхўрлик ҳар бир кишидан ўзига ва бошқаларга мунтазам талабчанлик кўрсатишни, топширилган вазифага коммунистчасига муносабатда бўлишни, ўзининг билим ва маҳоратини бошқалар билан ўртоқлашишни, ҳеч қачон ўзига ишонч билдирган коллективга панд бериб қўймасликни талаб қилади. Турмушда ва меҳнатда ўртоқлари олдида доимо юксак масъулият ҳис этиш энг яхши фазилатлардан биридир. Кишиларни ана шундай руҳда тарбиялаш партия ташкилотлари олиб бораётган оммавий-сиёсий ишларнинг ўзаги эканлигини асло унутмаслик керак.

Меҳнат коллективи — катта ва аҳил оила. Бундай оилада шунчаки, номигагина, қўл учида ишлайдиганларга, интизомни бузадиган ва ахлоқ нормаларига зид хатти-ҳаракат қиладиган шахсларга нисбатан принципиаллик билан муносабатда бўладилар. Аммо шу билан бирга, коллектив шон-шуҳратини қадрламаётган, сифатсиз ишлаётган, ўртоқларига, уларнинг ижодий иши ва қизиқишларига бефарқ қараётган кишилар ҳам учраб туради. Бу эса ўз навбатида баъзи жойларда партия ташкилотлари билан жамоат ташкилотлари ўртасидаги алоқанинг сустлашиб қолганлигини, коллективга етарли таъсир ўтказилмаётганлигини, социалистик жамиятимиз асосий ячейкасининг маънавий ва ахлоқий имкониятларидан етарли фойдаланилмаётганлигини кўрсатади.

Ҳар йили меҳнат коллективлари янги, ёш кучлар билан тўлиб боради. Ёшларнинг қандай кутиб олинганлиги, энг яхши анъаналарни эгаллаб олишлари учун яқиндан бериладиган ёрдам уларнинг меҳнатга бўладиган муносабатини белгилаб беради. Ёшларга ғамхўрлик қилиш партия ташкилотларининг доимий назоратида бўлмоғи лозим. Кундалик ҳаёт коллективнинг ёшларга таъсир ўтказишнинг турли янги формаларини вужудга келтирмоқда. Ишчилар сафига қабул қилиш, меҳнат ветеранларининг оталиқ ёрдами, мураббийлик ҳаракати ана шулар жумласидандир. Раҳбарлар, мутахассис ва мастерлар, барча тажрибали ишчиларнинг ёш авлоднинг тарбияси учун масъулиятини тинмай ошириб бориш зарур.

Коллектив — оқил устоз ва доно маслаҳатчи ҳамдир. У кишиларга ўз вақтида ёрдам қўлини чўзиб, зарур бўлганида қўллаб-қувватлайди. Бироқ шу билан бирга коллектив қаттиқ талабчанлик ҳам қилади. Шу сабабли кўп ҳолларда унинг фикри дангаса, ишёқмас, интизомсиз ва «қўлдан кетгунча» қабилида ишлайдиган шахсларга маъмурият буйруғига қараганда кучлироқ таъсир кўрсатади. Аммо, баъзан айрим жойларда худди ана шу нарса унутиб қўйиляпти.

Ҳар бир коллективда раҳбарнинг масъулияти айниқса, катта. Унинг обрўси кўп жиҳатдан кишиларнинг тажриба ва билимига суяниб ишлай олишига, улар билан тил топишиб кетишига, қуйидан бўладиган энг яхши ташаббусларни илғаб олиб, ўз вақтида қўллаб-қувватлашига боғлиқ. Тарбиявий ишларнинг усул ва услублари ғоят хилма-хилдир. Улардан оқилона фойдаланмоқ зарур. Конкрет социологик тадқиқотлар, коллектив ўртасида ялпи ёки якка тартибда суҳбатлар ўтказиб туриш раҳбарга хўжаликни бошқариш методларини ва кадрларни тарбиялаш ишини янада такомиллаштириб бориш учун бой материаллар беради.

Партия ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида меҳнат коллективларининг ролини ошириш тўғрисида мунтазам ғамхўрлик қилмоқда. Бу ишга совет кишиларининг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлаш, уларнинг онгини ва ташаббускорлигини ривожлантириш, коммунистик қурилишда янги муваффақиятларга эришиш гарови деб баҳо бермоқда.

Беш йилликнинг учинчи йили вахтасида

«ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ТЎЛҚИНИДА

Юксак унумдорликка эришилади

● ПОП. «Узбеккровля» комбинати ишчилари шанбаликда энг юксак меҳнат унумдорлигига эришадилар. Улар шу куни томга ёпиладиган 200 минг погон метр юмшоқ материал ишлаб чиқаришни мўлжалламоқдалар. Бундай маҳсулотнинг ярми тежалган хом ашё ва энергия эвазига ишлаб чиқарилади. Асосий ишлаб чиқаришда банд бўлмаган ишчи ва хизматчилар корхонанинг ёрдамчи хўжалигида ишлаб, 10 гектар ерни ўзлаштиришади.

Пландан ташқари

● АНДИЖОН. Шаҳардаги 8 корхона коллективи ленинча меҳнат байрами кунигача тўрт ойлик планни бажаришга сўз берди. Улар орасида ип-газлама комбинати, нон маҳсулотлари комбинатининг меҳнат пешқадамлари бор. Новаторлар «Қизил шанбалик» кунида ҳам зарбдорларча ишлаб, смена топшириғини 1,5—2 баравар ортиғи билан бажарадилар.

16 апрель куни 150 мингдан ортиқ аҳоли шанбаликка чиқади. 1 миллион сўмликдан зиёд саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилади. Бу маҳсулотнинг ярмидан кўпроғини халқ истеъмоли моллари ташкил этади. Кўп турдаги маҳсулотларни эса пландан ташқари ишлаб чиқариш мўлжалланяпти.

Ветеранлар фаоллиги

● ТОШКЕНТ. Лак-бўёқ заводининг катта инженери М. Жалодянц юбилей — олтмишинчи шанбаликка чиқади. У дастлабки беш йилликларнинг зарбдор қурилишларида, Улуғ Ватан урушидан сўнг тиклаш йилларидаги меҳнат байрамларида иштирок этган. Ажойиб ишчи биографиясига эга бўлган М. Жалодянц кейинги йилларда Тошкент лак-бўёқ заводида ишлаб ҳурмат қозонди. У билан бирга меҳнат стажи 30 йилдан ошган ишчилар — Т. Ванюкова, Т. Болховитиновалар ҳам шанбаликда фаол иштирок этадилар.

Корхонада шу куни 120 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади.

Замондошларимиз ОЛИМА

Бир вақтлар бахшилар қорақалпоқ халқининг оғир қисматидан қайғуриб, бахтли келажак ҳақида куйлардилар...

Дарҳақиқат, Октябрь қуёши собиқ чор Россиясининг бошқа чекка ўлкалари каби қорақалпоқ диёрини ҳам нурафшон этди. Инқилоб зиёсидан нур эмганлар эса ҳамиша юксакликка интиладилар.

— Улуғ Октябрь туфайли халқимиз қайта туғилди, — дейди адабиётшунос олима Зайтуна Насурлаева. — Ўтмишда ақалли ўз ёзувимиз, ўз грамматикамиз ҳам бўлмаган десак, хориждан келган меҳмонлар кўпинча ишонмайдилар. Қандоқ ҳам ишонишсин! Бугунги кунда бизда ҳар уч кишидан бири ўқийди. Халқ хўжалигининг турли тармоқларида меҳнат қилаётган ҳар минг кишидан 813 таси олий ва ўрта маълумотли. Кечаги ялпи саводсиз ўлка энди бу жиҳатдан жаҳондаги кўпгина мамлакатларга ибрат бўлиши мумкин.

Бугунги Қорақалпоғистонда дорилфунун очилган, бир қанча техникум ва ҳунар-техника билим юртлари ишлаб турибди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиалида, Чимбойдаги деҳқончилик илмий-тадқиқот институти, Ўзбекистон илмий муассасаларининг ўлкадаги филиал ва таянч пунктларида 700 дан ортиқ илмий ходим меҳнат қилмоқда. Шуниси қувончлики, уларнинг кўпи фан доктори ва кандидатларидир.

Адабиётшунос З. Насурлаева қорақалпоқ аёллари орасида биринчи бўлиб фан доктори илмий даражасини олишга муваффақ бўлди. Унинг «Ҳозирги қорақалпоқ прозасида тип ва характер проблемалари» номли асари совет адабиётшунослигидаги ноёб изланиш маҳсули сифатида юксак баҳоланди. «Фан» нашриёти яқинда рус тилида чоп этган «Қорақалпоғистон совет адабиёти тарихи» антологиясининг талайгина қисми иқтидорли олиманинг қаламига мансубдир.

... Эндиликда бахшилар қорақалпоқ ўлкасининг порлоқ келажаги, бунёдкорлик меҳнатининг завқу шавқини, бу ўлкада бир миллионинчи граждан туғилгани ва аёллар орасида биринчи фан доктори етишгани ҳақида куйламоқдалар.

Р. ҚОСИМОВ.

Суратда: филология фанлари доктори З. Насурлаева.

А. Крестьянинов фотоси (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёрдамчи хўжаликларни ривожлантиришда самарали ишлаганлиги ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда юксак кўрсаткичларга эришганлиги учун Наманган область матлубот союзи правлениеси раисининг қишлоқ хўжалиги бўйича ўринбосари Ғулом Иномжонович **Низомбоев,** Тошкент район матлубот союзи бўрдоқичилик базасининг мудири Турғун Раҳимович **Эгамбердиев** ўртоқларга **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвачилик ходими»** фахрий унвони; Бухоро область Олот район матлубот жамияти правлениесининг раиси ўртоқ Шойқул **Яхшиевга** **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган савдо ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Республика матлубот кооперациясининг бир группа ходимлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

Назария билан практиканинг бирлиги

«КПСС XXVI съезди: назария билан практиканинг бирлиги» номли тўпламнинг учинчи нашри босмадан чиқди.

Тўпламда КПСС ва Совет давлати раҳбарларининг 1982 йилда эълон қилинган мақолалари ва нутқлари тўпланган. Шу нутқлар ва мақолаларда Коммунистик партия назарий ва амалий фаолиятининг энг муҳим йўналишлари акс эттирилган.

Китобда СССРнинг Озиқ-овқат программасига, мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг етук вазифаларига катта эътибор берилган. Бир қанча материаллар СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига, шунингдек, халқаро сиёсат масалаларига бағишланган.

Тўпламни Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарган. (ТАСС).

Космос кашшофи хотирасига

Биринчи космонавт Юрий Алексеевич Гагаринга Янгиободда ҳайкал ўрнатилди. Ҳайкал космос кашшофининг номи билан аталувчи 174-ҳунар-техника билим юрти олдида тантанали вазиятда очилди. Шу ернинг ўзида ташкил этилган музейда ҳунар-техника билим юрти талабалари тўплаган экспонатлар қўйилган, булар совет космонавтикасининг ютуқларига бағишланган.

Ҳайкални очиш шарафига бу ерда шаҳар аҳолисининг кўп кишилик митинги бўлиб ўтди. Ҳайкал пойига янги гуллар қўйилди. Тантанали маросимда биринчи космонавтнинг акаси электрослесарь В. А. Гагарин иштирок этди.

Ёш лекторлар мактаби

НАВОИЙ, 13 апрель. (ЎзТАГ). Карл Маркс туғилган куннинг 165 йиллигига ва вафот этган куннинг 100 йиллигига бағишлаб бу ерда бўлиб ўтган ижтимоий-сиёсий ўқувда иштирок этиш Навоий шаҳар ёш лекторлар мактаби битирувчилари учун синов бўлди. Ёш лекторлар тажрибали пропагандистлар билан бирга меҳнат коллективларида, ёшлар ётоқхоналарида илмий коммунизм асосчисининг ўлмас таълимоти тўғрисида суҳбатлар ўтказдилар.

Ёш лекторлар мактабини бу йил ўнинчи группа битириб чиқди. Шу йиллар мобайнида бу ерда уч юзга яқин киши нотиқлик санъати асосларини эгаллаб, эндиликда партия сўзини оммага етказмоқда.

Мактаб тингловчиларини яна бир масъулиятли имтиҳон кутмоқда. Улар РСДРП иккинчи съездининг 80 йиллигига бағишланган «Партия иши яшайди ва ғалаба қозонади» мавзуида реферат тайёрлашлари керак.

Бригада пудрати—ишимиз қудрати
БЕБАҲО РЕЗЕРВ

Бригада пудратини меҳнатни ташкил қилиш, унга ҳақ тўлаш ва рағбатлантиришнинг янги, илғор усулларидан бири деб билган ва шу усулда ишлаётган коллективда онгли интизом, ўзаро ҳамкорлик, ёрдам, талабчанлик ва масъулият вазияти қарор топади. Юксак пировард натижа барчанинг асосий мақсадига айланади. Шу туфайли бригада пудрати ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш, меҳнат унумдорлигини кўтаришнинг бебаҳо резерви, илғор тажриба лабораториясидир.

Областимизда нарядсиз ишлашга ўтган бригадалар сони тобора кўпайиб бормоқда. Ўтган йили 299 бригада, 2093 звено шу усулда ишлаб мўл, сифатли, таннархи арзон «оқ олтин» етиштиришга муваффақ бўлди. Хўжаликларнинг экономикаси юксалиб, рентабеллик даражаси ўсди. Энг асосийси ишловчиларнинг шахсий даромадлари бошқаларникига нисбатан анча юқори бўлди.

Мен буни бригадамиз ва колхозимиз мисолида кўрсатиб ўтмоқчиман. Бизнинг Ленин номли колхоз Шаҳрихон шаҳрининг биқинига жойлашган. Илгарилари иш яхши ташкил этилмаганлиги, хўжалик юритишда анчагина нуқсонларга йўл қўйилаётганлиги сабабли қолоқлик домига тушиб қолган эдик. Планлар бажарилмас, илғор хўжаликларда гектар бошига 40-45 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтарилаётган бир пайтда, бизда бу кўрсаткич 27-28 центнердан ошмасди. Колхозчиларнинг кўпчилиги даромад камлиги туфайли шаҳардаги саноат корхоналарида ишлашни афзал кўришарди.

Бундан 5-6 йил муқаддам район партия комитетининг тавсияси билан бир неча звено меҳнатга ҳақ тўлашнинг нарядсиз системасига ўтказилди. Уларга барча зарур ёрдам мунтазам бериб борилди. Тажриба биринчи йилиёқ ижобий самарасини кўрсатди. Мазкур звенолар бошқаларга нисбатан кўп ва арзон пахта етиштириб, мўмай даромад олишга эришдилар. Ана шундан кейин кўпчиликда бригада пудратига қизиқиш уйғонди ва шу усулда ишловчиларнинг сафи кенгайди. Натижада колхозимизда аста-секин юксалиш рўй берди. Ўтган йили ҳосилдорлик 34 центнерга етди.

1982 йилда хўжалигимиздаги тўрт бригада, 35 та звено нарядсиз усулда ишлади. Колхоз правлениеси бу бригадаларга жами экин майдонининг 60 процентини ажратиб берди. Натижа кутилганидан зиёда бўлди. Т. Қувватов, А. Деҳқонов, Б. Турғунов, Ф. Нуриддинов бошлиқ бригадалар нарядсиз ишлашнинг афзалликларини амалда исботладилар ва ҳар гектар ердан 35—37 центнердан хирмон кўтардилар. Мен бошчилик қилаётган звено эса энг юқори кўрсаткичга эришди.

Шу ўринда бригада пудрати бўйича ишлаётган коллективнинг имконияти, афзалликлари ҳақида қисқача тўхталиб ўтмоқчиман. Пудрат асосида ишлайдиган коллектив звено деб ҳам, бригада деб ҳам аталиши мумкин. Бунинг аҳамияти йўқ. Лекин моҳияти битта. Бригада колхоздан маълум миқдорда ер олиб, шартнома тузади. Шартномада бригада пудратга олинган ердан қанча ҳосил топшириши, ана шу ҳосилнинг қанчасини биринчи, иккинчи, учинчи сортларга қабул қилиниши лозимлиги ўз ифодасини топади. Таъриф бўйича ана шу ҳосилни етиштириш ва териб топшириш учун маълум сумма ажратилади. Бригада ёки звено аъзоларига ана шу пулдан ўз хоҳишларига кўра фойдаланиш ҳуқуқи берилган. Улар ўзаро келишиб ишловчилар сонини қисқартиришлари ёки оширишлари мумкин.

Бундан хулоса шуки, ҳар бир ишчи кучидан оқилона фойдаланиб кам меҳнат билан кўп маҳсулот етиштирган бригада аъзоларининг ўзидан даромадлари юқори бўлади. Колхоз правлениеси ўз навбатида бригадани етарли техника воситалари, ўғитлар, сув ва бошқа маданий-маиший хизматлар билан таъминлаш мажбуриятини олади. Бу колхозчиларни меҳнатга янгича муносабатда бўлишга ундамоқда.

Илгари меҳнатга наряд асосида ҳақ тўланганда ҳар ким бажарган ишининг ҳажмига кўра ҳақ оларди. Сифат эса иккинчи планда қолиб кетарди. Кўпинча жон куйдириб ишлаганларга ҳам, хўжакўрсинга ишлаганларга ҳам бир хил иш ҳақи ёзиларди. Нарядсиз ишлашга ўтилгач, ойлик маош колхозчиларнинг касби, малакасига кўра ягона тартибда белгиланди.

Звеномиз ўтган йили чигит экишни беш иш кунида тугаллади. Қишда сифатли яхоб берганлигимиз учун чигитни ернинг намига ундириб олдик. Чигит уяларга белгиланган миқдорда экилганлиги туфайли яганага эҳтиёж қолмади. Меҳр билан парвариш қилинган, бақувват ўстирилган ғўзалар саратоннинг жазирама офтобида ҳам яхши ўсди. Ҳосил тугунчаларини тўкмади. Бўлиқ кўсаклар тез етилди, пахта эрта очилди.

Шундай қилиб звеномиз аъзолари экиш мавсумида минг сўм, беш ойлик ғўза парвариши даврида 7666 сўм, пахта йиғим-терими даврида эса 13349 сўм ҳақ олдилар. Йил охирида ҳар гектар ердан пландаги 33,5 центнер ўрнига 37,2 центнердан ҳосил олинди. Колхоз бўйича ҳар киши ҳисобига 3,4 тоннадан, бизда эса 8 тоннадан пахта етиштирилди. Жами давлатга 134 тонна «оқ олтин» армуғон этдик. Шундан 128 тоннаси биринчи сортга, 3,5 тоннаси иккинчи сортга сотилди. Натижада звено бўйича бир йилда пландаги 50 минг сўм ўрнига 77 минг сўм даромад олинди. Колхоз бўйича 1 центнер пахтанинг таннархи 44 сўм, звеномизда 30 сўмга тўғри келди. Иқтисод қилинган маблағнинг 40 проценти звено аъзоларига тақсимлаб берилди. План ошириб бажарилганлиги, сифат яхшиланганлиги эвазига олинган даромаддан 10 минг сўм қўшимча ҳақ сифатида коллективимиз аъзоларига бўлиб берилди.

Бу йилги чигит экиш мавсумига пухта тайёрланган коллективимиз аъзолари мавжуд майдонларнинг барчасига тўрт иш кунида барака уруғи қадаб бўлдилар. Чигит асосан уруғни аниқ ташлайдиган сеялкаларда пуштага экилди. Мақсадимиз ҳар бир агротехник тадбирни пухта ўтказиш билан чигитни қийғос ундириб олиш ва тўла гектарлар ҳосил қилиш, ғўза парваришини намунали ўтказиб, мўл ва арзон пахта етиштиришдан иборат. Шунда меҳнатимизга яраша даромадимиз ҳам юқори бўлади. Кўзлаган режаларимизни амалга оширишнинг бебаҳо резерви бўлган бригада пудратининг афзалликлари шундан далолат бермоқда.

Т. ҚОДИРОВ,
Москва районидаги Ленин номли колхознинг звено бошлиғи.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: ХЎЖАЛИККА РАҲБАРЛИК

ҲАММА ГАП ЮКСАК УЮШҚОҚЛИКДА

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари мамлакатимизни иқтисодий, маданий жиҳатдан юксалтириш, унинг мудофаа қудратини оширишнинг жуда катта режаларини аниқ-равшан белгилаб берди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов ноябрь Пленумидаги нутқида белгиланган режаларни рўёбга чиқариш, Озиқ-овқат программасини муваффақиятли амалга ошириш партия, давлат ва меҳнат интизомини қатъият билан мустаҳкамлашни тақозо этаётганлигини алоҳида таъкидлади. Ҳар бир раҳбар ходим ёки ишчи ўз участкасида, ўз иш жойида бутун жамият олдидаги бурчини масъулият билан ҳис этиб, ишламас экан, ғоят пухта ишлаб чиқилган планлар ҳам тўла-тўкис бажарилмаслиги, яхши-яхши режалар қоғозда қолиб кетиши ҳеч гап эмаслигини бугун, айниқса яққол тушуниб турибмиз.

Ипак пахта ўзига хос агротехникани талаб қилади. Партия ташкилотлари шуни ҳисобга олиб, кадрларда янгилик туйғусини, ишга ижодий ёндашиш туйғусини тарбияламоқдалар. Коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги авангардлиги, топширилган ишнинг пировард натижаси учун масъулияти кучайтирилмоқда. Райком, унинг бюроси кадрларни тарбиялаш ва жой-жойига қўйишда ленинча принципларга, партия ҳаётининг ленинча нормаларига оғишмай амал қилаётир. Натижада ҳар бир коллектив ишбилармон, сиёсий етук, маъмурий уддабурон, соф виждонли, юксак интизомли кадрлар билан муттасил мустаҳкамланмоқда.

Районимиз янги ташкил этилган кезлари ҳосилдорлик паст, ипак пахтанинг салмоғи 25 процентни ташкил этарди, холос. Биз ингичка толали пахтага нисбатан нотўғри муносабатнинг ҳар қандай кўриниши содир бўлган жойда сабот билан тарбиявий иш олиб бордик, зарарли кайфиятларни бартараф қилишга эришдик. Айни пайтда ипак пахта агротехникасида содир бўлаётган ўзгаришлар, фан ва техника ютуқлари, илғорлар тажрибаси ҳам бизнинг бу борадаги ишимизга катта кўмак берди. Коммунистларнинг принципиаллиги, қатъий иродаси туфайли ўтган йилги мураккаб шароитда ҳам давлатга 50 минг тонна ингичка толали пахта етказиб беришга муваффақ бўлдик.

Ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йилида районимиз пахтакорлари ингичка толали пахтанинг ялпи ҳосилини 60 минг тоннага етказиш мажбуриятини қабул қилдилар. Партия ташкилотлари бу вазифани амалга оширишга бутун кучни, барча воситаларни сафарбар этмоқдалар.

Табиийки, интизом бўшашган, уюшқоқлик сусайган жойда, асло муваффақият қозониб бўлмайди. «Советобод»да ҳам шундай бўлди. Совхоз чорвачиликда эришган марраларини ҳам бой бера бошлади. Планлар бажарилмай қолди. Мана шундай бир шароитда район партия комитети принципиал чора кўришига тўғри келди. Хўжаликка раҳбарликни бўшаштириб юборгани, партия интизомини мустаҳкамлашда шахсий ибрат кўрсатмагани учун совхоз директори ва партия комитетининг секретари қаттиқ партиявий жазо олдилар

«Пограничник» совхозида эса аҳвол тамомила бошқача. Бу ерда совхоз директори Р. Бўриевдан тортиб, бўлим бошқарувчилари, бригада бошлиқлари ишчиларнинг эҳтиёжини қондириш, уларнинг турмуш ва меҳнат шароитини яхшилаш иштиёқи билан меҳнат қилади. Чуқур партиявийлик, коммунистик эътиқодга садоқат бу ерда кадрларнинг асосий фазилатига айланган. Ҳар бир иш агротехника муддатларида бекаму кўст бажарилади. Ўтган йили совхоз 2700 гектар ернинг ҳаммасида ингичка толали пахта етиштирди. Давлатга пландагидан 2600 тонна кўп — 10 минг тонна ипак пахта топширилди. Ҳосил тўла машиналар билан йиғиб-териб олинди. Ҳосилдорлик 37 центнерга етди. Мана шу муваффақиятлари учун совхоз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини қўлга киритди. Юксак мукофотни топширишга бағишланган йиғилишда агроучастка бошлиғи коммунист Дўстмамат Чориев сўзга чиқиб, шундай деди:

— Участкамиз пахтакорлари юбилей йилида ипак пахта ҳосилдорлигини 48 центнерга етказдилар. Биз юқори ҳосилли «Партия XXIV съезди» совхози пахтакорларини мусобақага чақириб, ҳосилдорликни янада кўтаришга даъват этамиз. Бу йил гектаридан 55 центнердан ингичка толали пахта етиштириш учун курашни кучайтирамиз. Тўғри, бу маррани эгаллаш осон эмас, бироқ коллективимиз партия олдида, Ватан олдида берилган ваъданинг муқаддаслигини яхши тушунади. Биз бутун масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда аҳиллик билан, уюшқоқлик кўрсатиб ишлаймиз.

Районимиз партия ташкилотлари ўн биринчи беш йилликнинг охирига бориб, 100 минг тонна пахта ва 100 минг тонна дон етиштириш юзасидан амалий тадбирлар белгилаб, бутун сиёсий-ташкилотчилик ва тарбиявий ишни, коммунистлар, барча меҳнаткашларни мана шу марраларни муваффақиятли эгаллаш учун курашга сафарбар этмоқдалар. Бунда кадрларнинг ишчанлиги, шахсий фазилати, ишга муносабати муҳим ўрин тутишини ҳисобга олиб, «Советобод» ва «Янгиобод» совхозларини ишбилармон, сиёсий етук, тадбиркор кадрлар билан мустаҳкамладик. Партия ташкилотлари интизомни мустаҳкамлаб, уюшқоқликни кучайтириб, пахтакорлар ва чорвадорларнинг ташаббуси, шижоати, ижодкорлигини хўжалик вазифаларини муваффақиятли бажаришга тобора тўла сафарбар этаётирлар. Буларнинг ҳаммаси социалистик мусобақани кучайтиришда, ҳар бир иш участкасида юксак самарадорликка эришишда муҳим омил бўлмоқда.

Х. МУРОДОВ,
Гагарин район партия комитетининг биринчи секретари.

Ер юзида ҳаётни сақлаб қолайлик

12 апрель куни Москвада Тинчликни ҳимоя қилиш совет комитети президиумининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти эълон қилган қуролсизланиш учун ўтказилаётган жаҳон кампаниясида Совет тинчлик тарафдорларининг иштироки ҳамда «Тинчлик ва ҳаёт учун, ядро урушига қарши» мавзуида 1983 йил 21—26 июнь кунлари Прагада ўтказиладиган умумжаҳон ассамблеясига тайёргарлик масалалари муҳокама қилинди.

Мажлис иштирокчилари БМТ Бош секретари Х. Перес де Куэльярга телеграмма йўлладилар. Бу телеграммада Совет тинчлик ҳаракати қуролсизланиш учун умумжаҳон кампаниясини ўтказиш тўғрисидаги қарор ғоят муҳим ва ўз вақтида қабул қилинган қарор, деб таъкидланади.

Президиум совет жамоатчилигини Прага ассамблеясида тайёргарликни янги ташаббуслар билан нишонлашга даъват этди. Бу ташаббусларда ядро фалокати хавфига қарши курашда Европадаги ва бутун дунёдаги урушга қарши барча ҳаракатлар билан ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш ўз ифодасини топади. (ТАСС).

ЛЕНИН МУКОФОТИ ВА СССР ДАВЛАТ МУКОФОТИ КОМИТЕТИДА

12 апрель куни Москвада Г. М. Марков раислигида СССР Министрлар Совети ҳузуридаги Адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида Ленин мукофоти ва СССР Давлат мукофоти комитетининг сессияси очилди. Сессия ишида Москва, Ленинград ва иттифоқдош республикаларнинг таниқли маданият арбоблари қатнашмоқдалар.

Сессияда 1983 йилда СССР Давлат мукофотларини олиш учун тақдим этилган асарлар кўриб чиқилмоқда. Энг яхши ишлар конкурсда бундан кейин қатнашиши учун танлаб олинади.

КОСМОС ТИНЧЛИККА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

КОСМОНАВТИКА КУНИГА БАҒИШЛАНГАН ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Мамлакатимизнинг космик фазони тинч мақсадларда тадқиқ қилиш ва ўзлаштириш соҳасидаги муваффақиятлари совет фани ва техникаси тараққиётининг яққол далилидир. Совет кишилари Космонавтика кунини катта меҳнат ва шуҳрат байрами сифатида нишонламоқдалар. Шу байрамга бағишланиб Совет Армиясининг Марказий театрида ўтказилган тантанали йиғилишга олимлар, конструкторлар, космонавтлар, пойтахт жамоатчилигининг намояндалари келдилар.

Йиғилишда СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги медицина-биология проблемалари институтининг директори, академик О. Г. Газенко доклад қилди. 1961 йилнинг 12 апрелида, деди у, жаҳон космик орбиталарга биринчи бўлиб йўл солган ва Ер юзининг барча кишиларига юлдузлар йўлини очиб берган совет кишиси — Юрий Гагарин номини эшитди. Юрий Гагариннинг «Восток» кемасидаги 108 самовий дақиқаларидан тортиб, «Салют», «Союз» — «Прогресс» орбитал-илмий-тадқиқот комплексидаги узоқ давом этган экспедицияларгача совет космонавтикаси катта масофани босиб ўтди.

Докладчи космик тадқиқотларнинг Ер табиий ресурсларини ўрганишдаги, мамлакат илм-фани ва халқ хўжалиги турли тармоқларининг манфаатлари йўлида кўпдан кўп вазифаларини ҳал этишдаги аҳамиятини батафсил таърифлаб берди.

Муваффақиятли равишда амалга оширилган ва узоқ давом этган парвоздан инсоннинг космосда бўлиш вақтини изчиллик билан аста-секин кўпайтириш соҳасида совет мутахассислари танлаб олган стратегия ўзини тўла-тўкис оқлаганидан ва инсоннинг космик фазони тобора дадил ўзлаштиришига имконият яратаётганидан далолат беради.

Совет космонавтикасининг муваффақиятига миллион-миллион кишилар меҳнатининг улуши қўшилди, деди пировардида олим. Бутун мамлакат космосдаги ютуқларга ҳисса қўшди ва шу ютуқлар билан фахрланади. Совет олимлари ва конструкторлари КПСС XXVI съезди қарорларини бажариб, ўзларининг бутун диққат-эътиборларини фан-техника ва социал тараққиётнинг экономика, маданият, соғлиқни сақлашни жадал ривожлантиришга ҳал қилувчи таъсир ўтказадиган энг муҳим проблемаларига қаратмоқдалар.

Москва машинасозлик заводининг фрезерчиси Л. А. Андреев олимлар ва космонавтларни, ишчилар ва инженерларни пойтахт меҳнаткашлари номидан Космонавтика куни билан табриклади. Биз, совет кишилари, деди у, шу байрамни нишонлар эканмиз, бошқа мамлакатларнинг космонавтларини интернационал қардошлик туйғуси билан астойдил табриклаймиз, янги космик стартларга ҳозирлик кўришда уларга муваффақиятлар тилаймиз, космосни тинч мақсадларда ўзлаштириш соҳасида бундан буён самарали ҳамкорлик қилишни истаймиз.

Космонавтларни тайёрлаш раҳбари, авиация генерал-лейтенанти В. А. Шаталов сўзга чиқади. Ҳар бир совет космик экспериментининг программасида бизнинг «Космос — инсон хизматида!» деган асосий принципимиз ўзининг амалий ифодасини топмоқда, деди у. Шу кунларимиздаги космонавтикада илм-фан ва ишлаб чиқариш манфаатлари, соф назарий ва амалий проблемалар бир бутун бўлиб, бирлашиб кетган. Биз Ватанимиз космонавтикаси ўз зафарларининг самараларини Ердаги ишларга саховат билан бахш этаётганини ифтихор билан қайд этамиз.

Совет Иттифоқи космосни фақат тинч мақсадларда ўзлаштириш учун қатъият билан ҳаракат қилиб келди ва ҳозир ҳам шу йўлда ҳаракат қилмоқда, деб таъкидлади нотиқ. АҚШ эса, аксинча, космосни ҳарбий соҳадаги рақобат майдонига айлантиришга интилмоқда. Пентагон ишлаб чиқаётган космик программаларнинг бош мақсади шу имкониятдан ҳам фойдаланиб, Совет Иттифоқидан ҳарбий-стратегик устунликка эришишга уриниб кўришдан иборат эканини АҚШдагилар яширмаяптилар. Бироқ, Ю. В. Андропов «Правда» мухбирининг саволларига қайтарган жавобларида таъкидлаб айтганидек, СССРдан ҳарбий устунликка эришиш йўлидаги ҳамма уринишлар беҳудадир — Совет Иттифоқи ҳеч қачон бунга йўл қўймайди, у ҳеч қачон ҳар қандай хавф-хатар қаршисида қуролсиз бўлиб қолмайди.

Ҳозир ақл-заковатнинг улуғвор ижодларидан бутун инсониятнинг бахт-саодати ва фаровонлиги йўлида фойдаланишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ, деди сўзининг охирида В. А. Шаталов. Биз, совет космонавтлари, шуни ўзимизнинг бош мақсадимиз деб биламиз ва янги космик стартларга тайёр эканимизни маълум қиламиз.

(ТАСС).

СЎНГГИ ПОЧТАДАН

МУҲИМ МАВЗУГА БАҒИШЛАБ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришига коллектив пудратини жорий этиш борасидаги ташкилотчилик ишларини кучайтириш тўғрисидаги қарорида Наманган областида бу соҳада ижобий ишлар амалга оширилаётганлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди. НАМАНГАН ОБЛАСТЬ «НАМАНГАН ҲАҚИҚАТИ» ГАЗЕТАСИнинг яқинда чиққан сони халқ хўжалигида коллектив пудратини жорий этиш ва унинг самарадорлигини ошириш масалаларига бағишланди. Газета саҳифаларидан жой олган материалларда, жумладан область партия комитетининг секретари А. Ҳасановнинг «Партиявий ишнинг долзарб участкаси», Янгиқўрғон районидаги Карл Маркс номли совхоз бригада бошлиғи Б. Отабоевнинг «Ер, кўчат, ҳосил», Задарё районидаги «Украина» совхозининг бригада бошлиғи Р. Мустафиннинг «Маҳсулот беғубор бўлади», 25-қурилиш трестининг бригада бошлиғи М. Матхўжаевнинг «Даъваткор куч» сарлавҳали мақола ва корреспонденцияларида бригада пудрати усулининг давлат, ишлаб чиқариш, меҳнат интизомини мустаҳкамлашда катта аҳамият касб этаётганлиги ҳақидаги фикрлар илгари сурилади. Махсус сон материалларида Наманган областида пудрат усулини жорий этиш борасидаги катта тажрибалар кенг оммалаштирилган.

Актуал мавзуга газета саҳифасидан кенг ўрин бериб, редакция ибратли иш қилган.

Газета танқидидан кейин

Ўрмончилар ғайрати

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 1 апрель сонида «Сусткашлик» деган мақола эълон қилинган эди. Унда кўчат ўтқазиш ойлигини қониқарсиз ўтказаётган айрим министрликлар ва ташкилотлар танқид қилиб ўтилган эди. Улар орасида Ўзбекистон ССР Ўрмон хўжалиги министрлиги ҳам бор эди.

Куни кеча редакция Ўрмон хўжалиги министрлигидан қуйидаги хабарни олди. Министрликка қарашли барча корхона ва ташкилотлар меҳнаткашлари танқиддан тўғри хулоса чиқариб, ўлкамизни боғ-роғларга буркашда фаол иштирок этмоқдалар.

Шу кунгача 22 миллион тупдан зиёд мевали ва манзарали дарахт кўчатлари экилиб, бу борадаги топшириқ 102,6 процент бажарилди. Бундан ташқари ўрмончилар 140 минг гектар майдонга саксовул ва бошқа бута уруғи экиб, чорва моллари озуқа базасини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшдилар. Боғ ва токзорлар, дам олиш зоналари, хиёбонлар барпо этишга алоҳида эътибор берилди.

Сурхондарё область ўрмончилари, айниқса, баракали ишладилар. Улар Термиз шаҳри атрофидаги қумликлар ўрнида 500 гектарли чинор плантацияси барпо этишди. Марказий Фарғона ишлаб чиқариш бошқармаси коллективлари 260 гектар майдонга иҳота дарахтлари ўтқазиб, планни эрта кўкламдаёқ бажардилар.

ТОШКЕНТ. Чирчиқ «Электрохимпром» бирлашмасининг аммиак ишлаб чиқариш комплекси қурилиши жадал боряпти. Иншоот бунёдкорлари йиллик қуввати 450 минг тонналик комплексни Улуғ Октябрнинг 66 йиллигига қадар фойдаланишга топшириш учун сўз беришган. Комплекс қурилиши ва уни ускуналар билан таъминлашда чет эллик мутахассислар ҳам фаол иштирок этмоқдалар.

Суратда: комплекс қурилиши бошлиғининг ўринбосари (чапдан) В. Мигулин, чехословакиялик мутахассислар С. Валичек, Д. Немец ва слесарь Е. Тарасов ўртоқлар билан.

Р. Шамсуддинов фотоси. (ЎзТАГ).

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«Киров номли колхознинг «Сулув» посёлкасини бир кўрганда завққа тўласиз, кўзингиз қувонади. Лекин бош план асосида тартиб билан қурилган уйларга кирсангиз ҳар ким ўз билганича иситиш системасини ўзгартириб олган. Бу гаплар кўпроқ колхоз раҳбарларига тегишлидир». (Газетхон Ҳ. Қаршиева хатидан).

Ушбу шикоят хат юзасидан текшириш ўтказган ПАХТАЧИ РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ редакциямизга жавоб йўллаб, қуйидагиларни маълум қилади:

— Мазкур мактубда баён этилган фактлар текширишда тасдиқланди. Камчиликлар Киров номли колхоз партия ташкилоти ва правлениесининг қўшма йиғилишида кенг муҳокама қилинди. Иситиш системаси тартибга келтирилди. Ўз хизмат вазифасига совуққонлик билан қараганлиги учун колхоз қурилиш техниги Ж. Абдиев қаттиқ огоҳлантирилди, сантехник О. Алматов ишдан бўшатилди.

Посёлка кўчаларини электр чироқлари билан ёритиш юзасидан чора-тадбирлар кўрилди. Колхоз клубида кинофильмлар кўрсатилиб, турли маданий тадбирлар амалга ошириляпти.

* * *

«Ғ. Ғулом номли колхознинг Бекобод участкаси баъзи кўчаларини ичимлик сув билан таъминлаш қачон йўлга қўйиларкин!» (Газетхон Қ. Тоирова мактубидан).

ЎЗБЕКИСТОН РАЙОН СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ушбу хат юзасидан юборган жавобда дейилади:

— Текширишда шикоятда кўрсатилган фактлар тасдиқланди.

Бекобод қишлоғининг Дашт маҳалласида водопровод системаси мавжуд. Аҳоли бу сувдан ичиш ва хўжалик эҳтиёжлари учун фойдаланмоқда. Лекин Қ. Тоировалар яшаб турган кўчага водопровод ўтказилмагани аниқланди. Бунга водопровод системасидаги сув босимининг етарли эмаслиги ва сув сарфи нотўғри созланганлиги сабаб бўлган.

Қишлоқда водопровод системаси созланди, шикоятда кўрсатилган Қ. Тоировалар кўчасига ҳам водопровод колонкаси ўрнатилди.

АҚЛ-ИДРОК ТАНТАНАСИ

ТАҚРИЗ

ХАЛҚИМИЗДА ўнта бўлса ўрни бошқа, деган нақл бор. Сўнгги йилларда фақат ўзбек адабиётидагина эмас, бутун совет адабиётида тарихий воқеаларга, хусусан ўтмишда яшаб, илм ва маърифат учун курашган улуғ мутафаккирлар ҳаётига қизиқиш кучайди. Айниқса, таваллудларига минг йил тўлиши муносабати билан икки буюк сиймо Абу Райҳон Беруний билан Ибн Сино ҳаёти кўп адиб ва санъаткорларимиз эътиборини жалб этиб, қатор йирик асарлар пайдо бўлди. Бу асарлар орасида Берунийга бағишланган кинофильм, Иззат Султон билан Абдулла Ориповнинг Ибн Сино ҳақидаги пьеса ва достонлари, атоқли адибимиз Уйғуннинг бу икки аллома тўғрисидаги драмалари диққатга сазовордир. Шу билан бирга маданиятимиз тарихида катта из қолдирган икки улуғ бобомиз ҳаётига бўлган қизиқиш, айниқса, улар яшаб, ижод қилган мураккаб давр ва бу даврда бўлиб ўтган чигал воқеаларни бутун тафсилотлари билан (тафсилотлар эса кўпроқ насрий асарларга «мансуб» хислат) ифода қилган кўламли проза асарига катта эҳтиёж ва истак туғилган эди. Шунинг учун ҳам биз таниқли ёзувчи Одил Ёқубовнинг «Кўҳна дунё»[1] романини умид билан қўлга олдик.

Роман тўғрисида биринчи навбатда шуни айтиш мумкинки, у қизиқиш билан ўқилади. Бунга асосий сабаб, ёзувчи тарихий манбалардан кенг фойдаланиб, кутилмаган воқеаларга бой мураккаб сюжет тузган. Иккинчидан, қаҳрамонлар тақдири кескин социал зиддиятлар ва жиддий ғоялар кураши асосига қурилган.

ТАРИХДАН шу нарса маълумки, ўрта аср феодал даврининг энг катта ҳокимларидан бири — Ғазнавийлар сулоласига асос солган султон Маҳмуд Ғазнавий замонасининг энг қудратли шоҳларидан бўлган. У Шимолий Ҳиндистонга ўн етти марта юриш қилиб, ўн олти марта ғалаба қозонган. Бутун Хуросон ва Мовароуннаҳрни забт этиб, кўп элларга дини ислом туғи остида чексиз жабр-зулмлар келтирган. Айни замонда бошқа юртларни талон-торож қилиб йиққан беҳисоб бойликлар эвазига мамлакат пойтахти Ғазнани обод қилиб, ўз саройига донғи оламга кетган шоирлар, алломалар, созанда ва хонандаларни йиққан. Бу алломалар орасида буюк мутафаккир олим Абу Райҳон Беруний ҳам бўлган. Мустабид шоҳ ўз саройида ўша даврнинг иккинчи буюк олими Абу Али ибн Сино ҳам бўлишини истаган. Аммо Ибн Сино жоҳил султонга хизмат қилишдан бош тортиб, Мовароуннаҳрдан бошини олиб чиқиб кетган ва умри мусофирликда ўтган.

Ёзувчи, биринчидан, мана шу тарихий реал фактга суянган, иккинчидан, бадиий тўқима воситасидан яхши фойдаланган ҳолда ҳамма қаҳрамонларни, шу жумладан Абу Райҳон Беруний билан Абу Али ибн Синони ҳам катта социал кураш гирдобига ташлаган, бу эса уларнинг бой маънавий ва ахлоқий оламини очиб беришга хизмат қиладиган ўткир драматик коллизиялар яратиш имконини берган. Икки аллома ҳам бор иқтидорларини илмга бағишлаш орзуси билан яшайди, иккиси ҳам ниҳоятда пок, ниҳоятда софдил, шунинг учун ҳам улар саройдаги тубан юмушлардан, иғво ва фисқи-фасодлардан, ҳокимият учун бўлаётган курашлардан йироқ юришга жон-жаҳдлари билан интиладилар, лекин ҳаёт қонунияти шундайки, бу мудҳиш курашлардан йироқ бўлишнинг иложи йўқ. Чунки... султон Маҳмуд оғир васвас дардига гирифтор бўлган. Унга гўё: бу давосиз дарддан сени фақат ҳазрат Ибн Сино фориғ қила олади, деган ғойибдан овоз келган. Ибн Синони эса топиб бўлмайди. Нима қилмоқ керак? Бошига қилич келган бош вазир бу оғир вазиятда мантиқан бирдан-бир тўғри йўл топади. У ўзини Ибн Сино деб эл-юртни алдаб юрган бир фирибгарни Ибн Сино, деб эълон қилади ва шу билан ўз жонини асраб қолмоқчи бўлади. Лекин оддий бир фирибгар табибни буюк ҳаким Ибн Сино, деб эълон қилиш осон эмас. Чунки бу мудҳиш ишга бел боғлаган вазирларнинг ҳам ўз навбатида душманлари бор, феодал давлат ичида давлат учун курашаётганлар бор. Ниҳоят, оламда чин Ибн Сино бор ва уни танийдиган Абу Райҳон Беруний каби алломалар бор. Хуллас, конфликт тобора шиддатли тус олади. Хатли бегим бошлиқ вазирларнинг душманлари охири Ибн Синони топиб келадилар. Лекин ҳаётнинг парадоксал ва кулгили томони шуки, султон ва унинг атрофидаги вазирлари чин Ибн Синони сохтага чиқариб, ўзини Ибн Сино деб, ҳаммани алдаб юрган Абу Ҳалим ибн Файсал (лақаби — Абу Шилқим ибн Шаҳвоний) исмли бир фирибгарни чин Ибн Синога чиқарадилар.

Ёзувчи танлаган бу йўл шуни кўрсатадики, адиб классик адабиёт ва халқ ижодида кенг қўлланилган гротеск (муболаға) усулидан унумли фойдаланган. Айни замонда замон ва макон тасвирида реал, ҳаётий, конкрет тафсилотлар ва деталларга суянган, натижада асар воқеалари китобхонда шубҳа уйғотмайди. Энг муҳими, роман марказидаги сохта ва чин Ибн Сино атрофига мужассамланган кескин драматик кураш асар қаҳрамонларининг сарагини саракка, пучагини пучакка чиқаради. Бу шиддатли курашда Беруний, ҳақиқий Ибн Сино ва Маликул шароб каби пок одамлар ҳақиқат ва адолатдан бир қадам ҳам чекинмайдилар, улар бошларига қилич келганда ҳам ўз эътиқодлари ва виждон амрларидан тоймайдилар; султон ва унинг теварагидаги вазиру вузаро эса ҳокимият учун курашда ҳеч бир тубанликдан қайтишмайди.

ВАҚТ нуқтаи назаридан асар воқеаси бир-икки ойда бўлиб ўтади. Шунинг учун ёзувчи кўп қаҳрамонлар, хусусан Беруний билан Ибн Сино ҳаётини тасвирлашда ретроспектив (чекиниш) усулларидан кенг фойдаланган. Натижада, биз бу икки улуғ инсоннинг ҳаёти тўғрисида тўлалигича бўлмаса ҳам, болалик чоғларидан тортиб, ҳаётларининг сўнгги кунларигача анча кенг тасаввурга эга бўламиз. Уларнинг қувончлари ва изтироблари, одил шоҳ қидириб бефойда ўтган йиллари, ёшлик севгилари, олам ва табиат ҳақидаги ўйлари, дарду ҳасратлари билан танишамиз. Жумладан, улар ёзган асарларнинг яратилиши ва қилган улуғ кашфиётлари (хусусан Беруний)нинг гувоҳи бўламиз. Автор икки алломанинг фалсафий қарашларини ҳам четлаб ўтмайди ва бу масалада, умуман олганда, тўғри йўл танлайди. Баъзи асарлардагидек, уларни материалист ҳам, атеист ҳам қилиб кўрсатмайди. Айни замонда, улар бутунлай идеалистлар ҳам эмас. Улар, худони инкор этмаган ҳолда, икки жавҳар (субстанция)ни тан оладилар, мавжуд олам буюк зарурат ва метин қонуният асосига қурилган, деб ҳисоблайдилар. Мавжуд оламни билиш ва ҳақиқатнинг тантана қилиши учун эса бани башар ақл-идрокка суянмоғи лозим, деган эътиқодга келадилар. Шунинг учун ҳам илм ва ҳаётда барча нарсадан ақл-идрокни баланд қўядилар, ёзувчининг бу йўли буюк ўрта аср олимлари тўғрисидаги марксистик назарияга зид эмас, дейиш мумкин.

Ёзувчи Беруний, хусусан Ибн Синонинг ҳаёти ва унинг ижодини тўлароқ қамраб олиш ниятида Абу Убайд ал-Жузжоний хотираларини киритади ва бу ҳам ижобий натижа берган. Ниҳоят, яна бир нарсани қайд этиш лозим: роман гадолар, йўқсиллар, султондан жабр кўриб савдойи бўлиб қолган Бобо Хурмо каби мазлумлар маконидан бошланиб, шу макон ва шу гадолар тасвири билан тугайди. Бунга имом Ғозий каби исёнкорларнинг султон Маҳмудга қарши кураши ҳақидаги, — гарчи бу кураш ўрта асрларга хос диний ғоялар ниқоби остида бўлса ҳам, — ҳикоятлар қўшиладики, бу ҳам романнинг социал аҳамиятини, реал тасвирланган тарихий воқеаларга марксча-ленинча ёндашишни таъмин этган.

РОСТ, романни ўқир эканмиз, Абу Райҳон Беруний билан Ибн Сино ҳаётини асарда акс эттирилганидан кўра кенгроқ ва чуқурроқ билгимиз келади. Бу истак, эҳтимол икки буюк сиймонинг бой ва теран руҳий оламига чуқурроқ кириб бориш хоҳишидан туғилгандир. Айни замонда биз шу нарсани ҳам унутмаслигимиз лозимки, «Кўҳна дунё» — бу фақат Беруний билан Ибн Сино ҳақидаги роман эмас, балки, номидан кўриниб турганидек, зулм ва адолатсизлик асосига қурилган феодал даврининг «телба ўйинлари», бутун рўйи заминни тиз чўктириш иштиёқида ёнган мустабид шоҳлар ва уларнинг аянчли тақдирлари ҳақидаги асардир. Бу жиҳатдан Шимолий Ҳиндистонни бутунлай зер-забар этиб, бутун бойлигини талон-торож қилган (Жавоҳарлал Неру) султон Маҳмуд Ғазнавийнинг забун қисмати, айниқса, ибратлидир. Тарихга чуқур синфийлик нуқтаи назаридан ёндашиб яратилган бу образ, ҳаётдаги энг олий бахт — жангу жадал, деб тушунган ва ярим оламни қонга белаган бу мустабид шоҳнинг сўнгги кунлари, ажал исканжасида чеккан азоблари бугун ядро қуролини силкитиб, жаҳонга ўт қўймоқ ишқида ёнаётган баъзи «президент»лар учун ҳам ибратлидир. Маликул шаробдай пок инсоннинг қирқ йил тузини еб, тузлиғига тупурган айғоқчи Пири Букрийнинг охир-оқибатдаги ночор аҳволи-чи? Ёки фириб бобида тенгсиз бўлган, вазирлар тугул султон Маҳмуднинг ўзини ҳам қўғирчоқдай ўйнатиб, охири яна сувдан қуп-қуруқ чиққан ибн Шаҳвонийнинг ғалати ўйинлари-чи? Начора? Бургага тузоқ қўйган бу лўттибознинг авлод-авлодлари ҳозирги кунларгача етиб келган, улар ҳануз тирик, ҳануз бизнинг улкан ишларимизга ғов бўлиб келмоқда. Ёки бўлмаса ерда жаннат яратмоқчи бўлган султоннинг худбин истаги туфайли севимли хурмозоридан айрилиб, девона бўлиб қолган Бобо Хурмонинг мусибатли қисматини олайлик. Бу қисматни ҳам фожиали бир достон, десак бўлади. Романда яратилган Беруний билан Ибн Сино образлари шунинг учун ҳам қимматлики, улар ана шундай мудҳиш муҳитда яшаганлари ҳолда инсоф ва адолат учун курашадилар, на илм, на ижодда ва на ҳаётда ҳақиқатдан чекинадилар. Бу жиҳатдан биз Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Сарвар Азимовнинг «Литературная газета»да айтилган ушбу сўзларига қўшиламиз: «Авторнинг хулосалари ва умумлашмалари кенг, шунинг учун тарихий материалга ажиб актуал маъно бағишлайди. Замонлар оша қилинган саёҳат теран фалсафий умумлашмалар чиқаришга имкон беради...»

Романнинг камчиликларига келганда шуни айтиш лозимки, асарда бир қадар сюжет тарқоқлиги сезилади. Баъзи муҳим воқеалар, масалан, Ҳинд қалъасига ўт қўйилиб, эллик минг киши ўтда қолган саҳнани кенгроқ ва таъсирчанроқ тасвирлаш мумкин эди. Бу султон Маҳмуд қилган ёвузликнинг фожиавий оқибатларини янада ёрқинроқ кўрсатиш имконини туғдирарди. Шунингдек, Садафбиби қисмати ҳам китобхон истаги даражасида очиб берилмаган.

Тарихий сўзлар ва терминларни қўллашда айрим ноаниқликларга йўл қўйилган. Масалан: бир фарсанг масофа 5-6 километрга тенг бўлган ҳолда асарда 150-160 километрга тенг, деган чалкаш фикр чиқиб қолган... Роман китоб ҳолида нашр этилганда автор бу жузъий нуқсонларни бартараф этади, деган умиддамиз.

Хулоса қилиб айтганда «Кўҳна дунё» асари билан Одил Ёқубов яна бир қадам олға силжиди. Айтиш мумкинки, бу асар адабиётимизда яхши бир кашфиёт бўлди.

Назир САФАРОВ,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати,
Исо ЖАББОРОВ,
фалсафа фанлари доктори, профессор.

[1] Одил Ёқубов. «Кўҳна дунё». Роман. Т., «Шарқ юлдузи» журнали, 1983 йил, 1-2 сонлар.

Чорвачилик—зарбдор фронт

БАЛИМАНОВ ВОРИСЛАРИМИЗ

Нортой БЕРДИЕВ,

Навоий область, Конимех районидаги «Шофиркон» совхозининг бош чўпони, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

Нортой Бердиев чорак асрдан буён Қизилқум яйловларида чўпонлик қилади. Ҳисоб-китобларига қараганда, ана шу йиллар мобайнида бош чўпон ўстиришга қолдирган қўзилардан йирик совхоз ташкил этса, давлатга топширган қоракўл териларидан ана шундай хўжаликнинг йиллик планини бажарса бўлар экан. Бу йил отаридаги ҳар бош совлиқдан 180 тадан қўзи олиб, унинг ярмини ўстиришга қолдиришга аҳд қилган. У область партия комитети бюросининг аъзоси сифатида ҳам актив фаолият кўрсатаётир. Халқ ишига камарбаста коммунист доимо янги ташаббуслар билан майдонга чиқади, долзарб проблемаларни ўз вақтида муваффақиятли ҳал этиш учун курашади.

Икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Жабай Балимановни республикамизда ким билмайди дейсиз! Ҳозир Қизилқумда чўпон таёғини тутган киши борки, ўзини Жабай отанинг издоши ва вориси, деб билади. Чунки, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фахрий аъзоси бўлган машҳур чўпон бутун умри мобайнида шу саҳро қўйнида меҳнат қилиб, чорвачиликда ўзига хос тажриба мактаби яратди. Қўйлар туёғини кўпайтириш, маҳсулдорлигини ошириш, наслчилик ишини такомиллаштириш, юксак сифатли қоракўл тери етиштириш борасида ажойиб ишларни амалга оширди. Жабай ота қолдирган бу тажриба ҳозирги кунда ҳаммамизнинг мулкимизга айланган.

Бу йилги режаларимиз катта. Совхозимиз бўйича 52,5 минг бош совлиқнинг ҳар юз бошидан 145 тадан қўзи олмоқчимиз. Эрмат Исаев, Боймурод Хўжанов, Нодир Чалабоев сингари ҳамкасбларим бош бўлган отарларда бу кўрсаткич 170—180 тага етади.

КПСС XXVI съездида чорвачилик қишлоқдаги зарбдор фронт, деб эълон қилинди. Шуниси қувончлики, аҳдига вафодор чорвадорларимиз бу фронтнинг олдинги марраларида боришмоқда.

Республика партия ва ҳукумати Озиқ-овқат программасининг асоси бўлган чорвачиликка эътибор ва ғамхўрликни тобора кучайтираётир. Кейинги йилларда Конимех районининг ўзида чорвачилик ва дончиликка ихтисослаштирилган бир нечта совхоз ташкил этилди, механизациялаштирилган комплекслар ишга туширилди. Хўжаликлар тобора кўпроқ замонавий техника воситалари, ем-хашак билан таъминланмоқда. Қизилқум яйловларини муҳофазалаш ва ерлар унумдорлигини ошириш борасида анча ибратли тадбирлар амалга оширилди. Бир сўз билан айтганда, чорвачиликнинг моддий-техника базаси мустаҳкамланиб, Озиқ-овқат программасини бажариш учун реал замин вужудга келтирилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида ўртоқ Ю. В. Андропов Озиқ-овқат программасини бажариш бир йиллик иш бўлмаса-да, лекин унинг бажарилишини чўзиб юбориш мумкин эмаслигини таъкидлаб, вазифани ҳал этишга сарфланаётган жуда катта маблағлар бугуноқ самара берадиган ва эртага эса яна ҳам кўпроқ самара берадиган даражада меҳнат қилиш зарурлигини уқтирган эди. Чорвадорларимиз фидокорона меҳнат қилиб, қишловни бечиқим ўтказишга муваффақ бўлдилар. Кўпгина хўжаликларда давлатга гўшт, сут ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари топшириш бўйича ўтган йилнинг шу даврига нисбатан анча яхши натижаларга эришилди.

Ҳозирги пайтда чорвадорлар ҳаётида муҳим давр — қўзилатиш мавсуми давом этмоқда. Бу даврни намунали ўтказиш — қўйчилик истиқболи муваффақиятига асос яратиш демакдир. Чунки ўстиришга қолдирилган биргина ортиқча соғлом қўзи келгусида ўндан ортиқ насл беради. Агар районимиздаги 218 минг бош совлиқнинг ҳар юз бошидан олинадиган қўзини биттага кўпайтирсак, яйловларимиз яна 2180 қўзи

билан бойир экан. Улар эса, келгусида ўн минглаб қўй-қўзига айланади. Буни областимиз, республикамиз миқёсида ҳисоблаганда-чи?! Шунинг учун ҳар бир қўй ва қўзини авайлаб парваришлаб, бутун кучимиз ва меҳримизни бағишлашимиз керак. Аслида, бу ҳар бир чинакам чўпоннинг виждоний бурчи, оддий кундалик меҳнатининг мезонидир.

Қўзилатиш мавсумини қандай ўтказиш, нималарга эътиборни қаратиш зарурлиги ҳақида алоҳида тўхталмоқчи эмасман. Чунки буни билмаган чўпон аввало қўлига таёқ тутмайди. Тажрибадан маълумки, бу юмуш ҳар бир жойнинг ва қўйлар наслининг ўзига хослигини ҳисобга олиб иш юритишни тақозо қилади. Фақат қўзилатиш мавсумида партия, совет, комсомол комитетлари ва мутасадди ташкилотлар зиммаларидаги вазифаларни сидқидилдан бажариб, ташкилотчилик ишларини жонлантиришлари лозимлигини алоҳида таъкидламоқчиман. Айниқса, маданий-маиший шароитни яхшилашга, чорвадорлар ўртасида пропаганда ва агитация ишлари савиясини янада оширишга эътиборни кучайтириш керак. Чунки биз баъзан ана шу муҳим масалага жиддий эътибор бермаслик оқибати чорвачилик самарадорлигининг, кишилар ташаббускорлигининг пасайиб кетишига олиб келишини унутиб қўямиз.

Мен обком бюросининг аъзоси ва Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати сифатида чорвачиликнинг долзарб проблемалари муҳокама этиладиган мажлис ва йиғилишларда қатнашиб, уларга ўз фикрларимни билдиришимга тўғри келади. Фурсатдан фойдаланиб, ана шундай проблемаларнинг энг муҳимлари ҳақида тўхталиб ўтмоқчиман.

Кейинги пайтларда яйловлар муаммоси Қизилқумдаги барча хўжаликлар кун тартибидаги асосий масалалардан бирига айланмоқда. Негаки, бизнинг шароитимизда бир қўйнинг дуркун ўсиши учун ўрта ҳисобда 4,5—5 гектар яйлов зарур бўлса, ҳозир бу кўрсаткич совхозимиз миқёсида ўртача 2,5—3 гектарни, район бўйича ундан ҳам камроқ майдонни ташкил этади. Агар районимиз қимматбаҳо қоракўл терилар етиштиришга ихтисослаштирилганлигини ҳисобга оладиган бўлсак, мавжуд майдонларнинг нақадар торлик қилаётганлиги ўз-ўзидан кўриниб турибди. Планлар эса тобора ўсиб, чорвачилик интенсив ривожланиб бораётир.

Ҳозир совхозимизда давлат секторидаги моллар билан жамоат чорвачилигини қўшганда 95 минг бошдан ортиқ турли хилдаги жонивор бор. Ўн биринчи беш йиллик режаларига кўра, 1985 йилга бориб хўжалигимизда қўй-эчкилар сони 95 минг бошга етиши керак. Табиийки, бу даврда яйловларга яйлов қўшилмайди. Демак, биз ҳозирданоқ ҳар бир қарич ердан унумли фойдаланиш, уни авайлаб, эъзозлаш ҳақида қайғуришимиз зарур. Иккинчидан эса, қоракўлчиликка ихтисослаштирилган хўжаликлар учун планлар белгиланаётганида уларнинг ер майдонларини ва табиий шарт-шароитини ҳисобга олган ҳолда иш тутиш лозим, деб ўйлайман.

Яна бир муҳим проблема — қўйларни сунъий йўл билан қочиришга оқилона муносабатда бўлиш масаласидир. СЖКни билиб-билмай ва пухта ўйламай, илмий асосда қўлланмаслиги оқибатида қўйларимиз насли бузилиб, вазни камайиб, қоракўл терилари сифати пасайиб кетаётганлиги ҳозирги пайтда ҳеч кимга сир бўлмай қолди. Лекин бунинг олдини олиш учун белгиланаётган чора-тадбирлар амалда конкрет таъсир кўрсатмаётир. Ҳатто, наслчиликка ихтисослаштирилган давлат хўжаликларида ҳам СЖКдан кенг фойдаланилмоқда. Агар биз шу йўсинда иш тутаверсак, полиз ва сабзавот маҳсулотлари етиштиришда селитранинг қўлланилиши қандай оқибатларга олиб келган бўлса, чорвачиликда ҳам ана шундай аҳволга тушиб қолишимиз мумкин. Шунинг учун Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, мутасадди ташкилотлар ва энг аввало биз, чўпонлар бугунги кунданоқ жаҳон бозорларида тенги йўқ, наслдор қўйларимизни сақлаб қолишимиз, бинобарин, бутун чорвачилигимиз истиқболи ҳақида қайғуришимиз лозим.

Чорвачиликда тенгсиз мактаб яратиб кетган Жабай ота Балиманов ўзининг бутун умрини қўйчиликни ривожлантиришга, энг яхши наслли қўйларимизни авайлаб асрашга, маҳсулдорлигини оширишга сарфлаган эди. Биз Балиманов ворислари эканмиз, унинг йўлидан бориб, чорвачилик ривожига халал берувчи нарсаларга қарши қаттиқ кураш олиб боришимиз, илғор тажрибаларни собитқадамлик билан ҳаётга жорий этиб, юртимиз бойлигига бойлик, шуҳратига шуҳрат қўшишимиз керак.

ФЕРМАЛАРНИНГ МАҲСУЛОТИНИ КЎПАЙТИРАЙЛИК

Фермалар ходимларининг беш йиллик учинчи — ўзак йили юксак марраларига эришиш йўлидаги социалистик мусобақаси кун сайин кенгайиб бормоқда. 1983 йилнинг биринчи квартали якунларига қараганда, кўпгина областлар, районлар ва хўжаликларда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг IX пленуми қарорларида маъқулланган чорвачиликка доир тадбирларнинг бажарилишини таъминлаш учун қатъият ва ташаббускорлик кўрсатилмоқда. Юзлаб коллективлар салмоқли самарадорлик билан меҳнат қилмоқдалар, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш резервларидан моҳирона фойдаланмоқдалар. Қорақалпоғистон АССРнинг ҳамма фермаларида озуқа цехлари қурилган, уларнинг узлуксиз ишлаши таъминланган, ҳамма жойда йирик хашакни кертиб, буғлаб бериш ташкил этилган, минерал ва витаминли қўшимчалар, аралаштирилган тўла рационли омихта ем тайёрланмоқда. Натижада уч ой мобайнида чорва молларнинг семириши қарийб бир ярим баравар ортди, сут соғиб олиш ҳам анча кўтарилди. Иш моҳирона ташкил этилганлигини кўрсатувчи бундай мисоллар кўп. Хоразм, Андижон областларининг, Беруний, Шовот, Ленин йўли, Олот, Поп ва бошқа бир қанча районларнинг хўжаликлари ҳам ўз тадбирларини муваффақиятли бажармоқдалар. Чорвадорларнинг маҳорати ошиши, партия ташкилотларининг зўр сафарбар этувчилик иши туфайли гўшт, сут ва тухум етиштириш соҳасида бу районларда ўтган йилги даражадан 20-30 процент ва ундан ҳам кўпроқ илгарилаб кетилди.

Самарали ишлаш имкониятлари ҳамма жойда бор. Бироқ мавжуд резервлардан айрим хўжаликларда ҳали ҳам дуруст фойдаланилмаяпти. Жиззах, Қашқадарё, Навоий ва Тошкент областларининг, Охунбобоев, Гулистон, Ульянов, Усмон Юсупов, Янгиқўрғон, Шўрчи районларининг фермаларида сигирларнинг маҳсулдорлиги бу йил бултургидан пастроқ. Зомин, Янгиқўрғон, Сирдарё, Томди ва Ғалаба районларининг хўжаликлари чорва қишловини жуда ёмон тугалладилар. Ем-хашак етишмаслиги ва ундан оқилона фойдаланилмаслиги сабабли бу хўжаликларда кўп миқдордаги маҳсулот олинмай қолди, ўтган йилга нисбатан гўшт, сут ва тухум етиштириш камайишига йўл қўйилди.

Ҳозир фермаларда масъулиятли давр бошланди. Хўжаликларнинг раҳбарлари ва мутахассислари, фермаларнинг коллективлари ҳар бир конкрет ҳолатда орқада қолиш сабабларини анализ қилишлари, чорва молларни қишда боғлаб боқиладиган жойлардан ёзги жойларга уюшқоқлик билан ўтказишлари, бой берилган имкониятнинг ўрнини тезроқ қоплашга йўл очадиган тадбирларни белгилашлари лозим. Кўпроқ чорвачилик маҳсулоти олиш учун жамики ем-хашак манбаларини ишга солиш зарур. Аввало экинлар орасига экилган кўк массадан ва бедадан оқилона фойдаланиш керак.

Кўпгина хўжаликлар бу ишга аллақачон киришдилар ва чорва молларни оралиқ экинларнинг кўк массаси билан озиқлантириш ҳисобига ферма маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришни комил ишонч билан давом эттирмоқдалар. Шу йил шароитлари табиий ўтлоқ ва яйловларнинг имкониятларидан кенгроқ фойдаланишни ҳам тақозо этмоқда. Ёзги лагерларнинг моддий-техника базасини тартибга келтириш, жойларда яхши ўтлоғи бўлган қўшимча молларни боқиш жойларини ташкил этиш, чорвани ўтлатиш ва ем-хашак ташиб келтиришнинг оқилона системасини ишлаб чиқиш, фермаларни кадрлар билан мустаҳкамлаш, ходимларнинг моддий манфаатдорлиги шароитларини яратиш зарур.

Ёз мавсуми чорвачилик зооветеринария хизматининг кучайтирилишига, айниқса, муҳтождир. Ишнинг муваффақияти зоотехниклар, ветеринария врачлари, инженерларнинг тажрибасига, билимига, виждонан ишлашига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Шу боисдан партия комитетлари, хўжаликлар ва агросаноат бирлашмаларининг раҳбарлари шу мутахассисларнинг самарали ишлаши учун зарур шароитларни ярата туриб, тармоқни янада ривожлантириш учун уларга нисбатан талабчанликни ҳам оширишлари керак.

Бизда подани сақлаб қолиш ва урчитиб кўпайтириш яхши йўлга қўйилмаган хўжаликлар ҳали кам эмас. Сигирларнинг қисир қолиши ва уларнинг ўз вақтида қочирилмаслиги сабабли хўжаликлар ҳали ҳам маҳсулотни кам олмоқдалар. Жиззах, Сурхондарё ва Тошкент областларидаги колхоз ва совхозларда уч ой ичида бузоқ олиш, Қашқадарё ва Наманган областларида эса чўчқа боласи олиш камайиб кетди.

Давлат ва план интизомига қаттиқ риоя қилиш партия ва ҳукумат қарорларини муваффақиятли равишда амалга оширишнинг зарур шартидир. Кўпчилик раҳбарлар партиянинг ана шу муҳим кўрсатмасини тўғри тушунадилар. Умуман республикада квартал пландан ташқари давлатга 26,5 минг тонна гўшт, 7,2 минг тонна сут, 75 миллион дона тухум сотилди. Шу билан бирга Фрунзе ва Ёзёвон районлари гўшт ва сут тайёрлаш, Уйчи, Жомбой районлари гўшт тайёрлаш, Олтинсой, Шўрчи, Шофиркон, Ховос, Пахтаобод районлари сут тайёрлаш планининг бажарилишини таъминламадилар. Бухоро, Қашқадарё ва Сирдарё областларидаги колхоз ва совхозларнинг қарийб ярми сут топшириш планларини уддалай олмади, Сурхондарё областида эса бундай хўжаликлар сони 71 процентни ташкил этди.

Чўчқачилик ва паррандачиликни янада юксалтириш учун кўп иш қилиш керак. Бироқ бир қанча жойларда комплекслар ва паррандачилик фабрикаларининг қувватлари ёш моллар билан суст тўлдирилмоқда, аҳолига ўстириш учун чўчқа болалари ва жўжа кам сотилмоқда. Аҳволни тузатиш учун чўчқа ва паррандани тез кўпайтириш юзасидан қўшимча чоралар кўриш, комплекс ва паррандачилик фабрикаларининг кўп самара беришига эришиш зарур.

Чорвачиликда ёзги мавсум муваффақияти ҳал қилувчи даражада партия ташкилотларининг ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий иш олиб боришига боғлиқ. Партия ташкилотлари чорва моллар боқишнинг илғор усулларини кенг жорий этишга, маҳсулот етиштиришни имкони борича кўпайтиришга эришишлари керак. Чорвадорлар мусобақасини янада авж олдириш, сут соғиб олишни кўпайтиришга ва молларнинг ҳар куни семиришига эришиш — фермалар партия группаларининг, қишлоқдаги барча коммунистларнинг энг асосий вазифаларидан биридир.

ПЛАНЕТАМИЗДА

СССР — АВСТРИЯ:

ҲАМКОРЛИК САМАРАСИ

ЛИНЦ, 13 апрель. ТАСС мухбири В. Иванов хабар беради: Австриядаги энг катта кемасозлик корхоналаридан «Линц корнейбург» ишчилари Совет Иттифоқининг навбатдаги буюртмасини бажарди: бу ерда сузадиган гидравлик экскаваторни сувга тушириш тантанали маросими бўлиб ўтди. Кемасозлик корхонасида яна 2 та шундай кема қурилмоқда.

Сузадиган янги экскаватор Сибирь — Ғарбий Европа газ қувури қурилишида трасса дарё ўзанлари ва кўлларни кесиб ўтадиган жойларда ишлайди. Кема лойиҳасини Совет ва Австрия мутахассислари биргалашиб ишлаб чиқдилар.

Кемасозлик корхонасининг директори Г. Крепс ТАСС мухбирига айтдики, янги кемани ишга тушириш иккала мамлакат ўртасида ўзаро манфаатли амалий ҳамкорликнинг ёрқин мисолларидан биридир. Бу экскаватор СССР ва Австрия учунгина эмас, шу билан бирга Европадаги бошқа мамлакатлар учун ҳам муҳим қурилишларда ишлайди, деб таъкидлади у.

БМТ Бош секретарига мактуб

Кампучия ахборот агентлигининг хабар беришича, КХР ташқи ишлар министри Хун Сен БМТ бош секретари Перес де Куэльярга юборган мактубида Таиланднинг Кампучия суверенитети ва территориал бутунлигини бузишига қарши қатъий норозилик билдирди.

Ҳужжатда кейинги кунларда Таиланд қўшинлари кхмер реакцион кучлари билан биргалашиб, бир неча марта республикага қарши қуролли хуруж қилганликлари айтилади. Таиланд артиллерияси ва авиацияси Кампучия территориясига зарба берди. Шунинг натижасида тинч аҳоли ўртасида ўлганлар бор. Бу ҳаракат жаҳон жамоатчилигига қилинган қўпол дағдаға, БМТ Уставининг асосий принципларини поймол қилиш, халқаро ҳуқуқ нормаларини жиддий равишда бузишдан иборатдир.

Таиланд маъмурлари регионда тинчлик ва барқарорлик ўрнатиш мақсадида Кампучиянинг ва Ҳинди-Хитойдаги бошқа мамлакатларнинг ишларига аралашувни дарҳол тўхтатишлари керак, деб таъкидланади ҳужжатда.

(ТАСС).

Иғвогарлик кампанияси

Илгари хабар қилинганидек, Франция маъмурлари яқинда совет элчихонаси ва бошқа муассасалари —савдо ваколатхонаси, ТАСС бўлими, СССРнинг Марселдаги бош консулхонаси ходимларидан бир группасини ҳеч бир асоссиз Франциядан чиқиб кетишини талаб қилдилар. Мана шу нодўстона хуруждан кейин Франциянинг оммавий ахборот воситаларида бўлмағур уйдирмаларнинг лойқа тўлқини авж олдириб юборилди. Франциянинг давлат ва фан-техника сирлари ўғирланди, деган гаплар ва бошқа ҳар хил бемаъни даъволар олди-қочди гаплар услубида тарқатилмоқда. Франция матбуоти, қолаверса, бошқа мамлакатларнинг матбуоти ҳам бундай даъволардан васваса кампаниясини авж олдириш учун фойдаланмоқда.

Шу нарса эътиборни жалб қиладики, Франциянинг кўпгина газеталари уларга Америка агентликлари ва матбуоти ҳаддан зиёд етказиб бераётган уйдирма ва бўҳтонларни такрорламоқдалар. Франс Пресс агентлиги Франция маъмурларининг совет дипломатларига нисбатан режалари тўғрисидаги хабар «Нью-Йорк таймс» газетасида шу хуруждан бир кун олдин пайдо бўлганлигини қайд этишга мажбур бўлди. Парижда, деб уқтиради шу агентлик, Америка разведкаси французлар ўз режаларини бажаришларини гарантиялаб қўймоқ учун шундай хабарнинг тарқалиб кетишини уюштирган, деган тахмин дарҳол айтилди.

Франциядаги совет муассасаларининг ходимларига қарши мана шундай бутун кампания баъзи француз матбуот органларида ҳаққоний ташвиш уйғотмоқда. Бу нарса Совет-Франция муносабатларига қандай таъсир ўтказиши мумкин, деган савол туғилмоқда. Бунда шу нарса қайд этилмоқдаки, ушбу хуружнинг ҳақиқий сабаблари талай даражада Франциядаги ички сиёсий вазиятга боғлиқ бўлиб, бу хуруж француз жамоатчилигининг эътиборини мамлакатдаги иқтисодий аҳволдан чалғитиш мақсадида қилинган. Франциядаги кўпгина газеталар шу ҳақда ёзмоқда.

Газеталарга, радио ва телевидениега келаётган хатлар далолат бериб турибдики, совет кишилари француз маъмурларининг ўзбошимчалик билан қилган ҳаракатларини ва ана шу ҳаракатлар теварагида кўтарилган иғвогарона шов-шувни қаҳр-ғазаб билан қораламоқдалар.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ТРИПОЛИ. **Ливия революциясининг раҳбари Муаммар Каддафи Ғарбий Европада Американинг янги ракеталарини жойлаштириш тўғрисида АҚШ қабул қилган қарорни қаттиқ танқид қилди. Бу хатарли қадам, деди у Бенгази шаҳрида гапириб, тинчлик ва халқаро хавфсизликка жиддий таҳдиддир.**

● НЬЮ-ЙОРК. **Кўпчилик американиклар Рейган маъмуриятининг қуролланиш пойгасини янада авж олдириш йўлига қарши чиқяпти ва ядровий аслаҳаларни кўпайтириш дарҳол тўхтатилиши керак, деган даъватни қўллаб-қувватламоқда. Харрис маҳкамаси ўтказган жамоатчилик фикрини сўраб билиш маълумотлари шундан далолат бермоқда. Фикри сўралган кишиларнинг 79 проценти АҚШ ҳукумати икки мамлакат ядро аслаҳалари кўпайтирилмаслиги ва ядро қуролини ишлаб чиқариш, уни сақлаш ва қўллаш бутунлай тақиқланиши тўғрисида Совет Иттифоқи билан мумкин қадар тезроқ аҳдлашуви лозим, деди.**

● ТОКИО. **Япония савдо фирмалари ва машина-ускуналар ясовчи корхоналари АҚШ маъмурияти СССР ва бошқа социалистик мамлакатларга нисбатан иқтисодий чоралар кўришнинг зиёнли оқибатларини ўз гарданида сеза бошлади. «Шипинг энд трейд ньюс» газетасининг ёзишича, Япониянинг Совет Иттифоқига қилаётган экспорти ғоятда камайиб бормоқда.**

Газета АҚШ ва Ғарбий Европадаги бир қанча мамлакатларнинг тазйиқ кўрсатиши натижасида шундай аҳвол вужудга келди, деган хулоса чиқаради. Бу мамлакатлар Японияни социалистик давлатларга экспорт қилишни ғоятда чеклашга мажбур қиляпти.

(ТАСС).

ПОРТЛАЙ ДЕБ ТУРГАН ВАЗИЯТ

Рейган маъмуриятининг айби билан Марказий Америкада ва Кариб ҳавзасида портлай деб турган вазият вужудга келди, бу вазият регионидагина эмас, бутун дунёда ҳам тинчликка хавф солмоқда. АҚШ шу регион халқларининг, аввало Никарагуа ва Сальвадор халқларининг ўз тақдирини ўзи белгилашига йўл қўймаслик мақсадида уруш чиқаришни кўзлаб ғаламислик қилмоқда. Лотин Америкаси бирлиги ижроия комитетининг Манагуада ўз ишини тамомлаган кенгашида қабул этилган якунловчи декларацияда шундай дейилади. 1970 йилда тузилган ва қитъанинг 23 мамлакатида ўз бўлимларига эга бўлган бу жамоат ташкилоти қуролсизланиш, тинчлик учун, миллий табиий ресурсларни миллатлараро корпорацияларнинг талон-торожидан ҳимоя қилиш учун курашмоқда, Лотин Америкаси мамлакатларининг мустақил сиёсий ва иқтисодий тараққиётини қўллаб-қувватламоқда.

Манагуада ўтказилган шу кенгаш қатнашчилари Марказий Америкада «Вьетнам уруши» давридагига ўхшаш вазиятни вужудга келтираётган Рейган маъмуриятининг босқинчилик йўли кучайиб бораётганини ғазаб билан қораладилар, Оқ уйдан тараққийпарвар ҳукуматларга путур етказиш сиёсатини дарҳол тўхтатишни талаб қилдилар. Ижроия комитет қитъанинг демократик доираларини Марказий Америка билан Кариб ҳавзасини тинчлик зонасига айлантириш учун курашишга чақирди, империалистик агрессияга дучор бўлаётган халқлар билан бирдамликни мустаҳкамлашга даъват этди.

(ТАСС).

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

Ливан ватанпарварлари олти марта муваффақиятли операция ўтказдилар. Шунинг натижасида Исроил босқинчиларидан 20 дан кўп киши ўлдирилди ва ярадор бўлди. Битта танк ва бир қанча соқчи автомашиналар яксон этилди.

Исроиллик қотиллар граждан аҳолига қарши жазо чораларини кўрмоқдалар. Айнаб, Хасбайяда босқинчилар уйларни ер билан яксон қилиб, ёппасига тинтув ўтказмоқдалар ва тинч аҳолини қамоққа олмоқдалар.

Бекаа водийсида вазият ҳамон кескин. Бу ерда Исроил қўшинлари Ливанда тинчликни сақловчи араб мамлакатлариаро кучларининг сириялик солдатларига қарши агрессияга фаол тайёргарлик кўрмоқдалар. Босқинчилар шу районда ҳар куни ўқ узиб ҳарбий машқ қилмоқдалар, уларнинг авиацияси разведка мақсадида Сириянинг позициялари устидан учиб юрмоқда. «Араблар Ливани овози» радиостанциясининг хабарига кўра, Бекаа водийсида 900 га яқин Исроил танки, 1500 та бронетранспортёр, жуда кўп миқдорда артиллерия ва реактив қурилмалари тўпланган. (ТАСС).

ЖАМОАТЧИЛИК НОРОЗИЛИГИ

Швейцариядаги «Биз қирилиб кетишни истамаймиз» деб аталган жамоат ташкилотининг конференцияси иштирокчилари Америка ядро ракеталарининг Ғарбий Европада жойлаштирилишига қарши оммавий кампания бошланиши муносабати билан ҳаракат программасини муҳокама қилдилар.

Қабул қилинган резолюцияда ядро уруши шароитида омон қолиш мумкинлиги тўғрисидаги хаёллар хатарли эканлиги уқтириб ўтилади ва мамлакатнинг барча тинчликсевар кучлари урушга қарши ҳаракатни кенг ривожлантиришга даъват этилади. Европада ядросиз зона барпо этиш тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш гарантияларидан биридир, дейишди конференция иштирокчилари.

(ТАСС).

Ер юзида Америка ядро ракеталарининг Ғарбий Европада жойлаштирилишига қарши норозилик кучайиб бормоқда.

(Газета хабарларидан)

Мудҳиш совға.

В. Никишин расми.

КАПИТАЛИЗМ ИЛЛАТЛАРИ

ЧУҚУР ТУШКУНЛИК

Ғарбий Берлиннинг тикувчилик саноати чуқур тушкунликни бошидан кечирмоқда. Яқинда бу ерда бўлиб ўтган матбуот конференциясида хабар қилинганидек, бултур тармоқдаги 13 та корхона инқироз туфайли ёпилиб қолган эди. 1978 йилдан то 1981 йилгача бўлган давр мобайнида Ғарбий Берлинда салкам 50 та корхона ёпиб қўйилди. Мазкур корхоналарда 3 мингдан кўпроқ ишчи ишлаб келган бўлса, эндиликда улар «ортиқча кишилар» армияси сафига қўшилиб қолди.

Хўш, мамлакатда бу соҳадаги аҳвол бу йил қандай манзара касб этаркин! Касаба союзлари бу аҳволни ўрганиб 1983 йилда ҳам тикувчилик саноатида аҳвол ўтган йилдагидан анча ёмон бўлишини таъкидламоқдалар. Чунки, бу йил ҳам кўплаб корхоналар ўз ишини тўхтатиш арафасида турибди.

АЯНЧЛИ ЯКУН

Кейинги пайтларда Италия матбуоти мамлакат ички ишлар министрлигининг турли-туман маълумотларини тез-тез ёритиб турибди. Сўнгги маълумотлардан бирини «Фожиали пойгалар» деб таърифлади. Министрликнинг хабарига қараганда, шу йил 31 мартдан 4 апрелгача ўтган давр мобайнида Италия йўлларида автомобиль ҳалокати натижасида юзлаб кишилар ўлган ва 2925 киши оғир жароҳатланган. Матбуотнинг таъкидлашича, бундай аҳволнинг мунтазам юз беришига ва тобора авж олиб боришига қоидага итоат этилмаслиги ва бунинг устига маъмурларнинг бунга қарши жиддий чора кўрмасликлари сабаб бўлмоқда.

ТАНГЛИК ОҚИБАТИ

Япониядаги энг катта кемасозлик компанияларидан бири «Санко стимшип» денгизда юк ташиш ҳажмини анча қисқартиришга мажбур бўлди. Бунга мамлакатда иқтисодий тушкунлик оқибатида вужудга келган жиддий молиявий қийинчиликлар сабаб бўлди. Шу йил март ойида тугаган молия йилида компаниянинг кўрган зарари 30 миллиарддан кўп иенага — ўтган йилдагидан 4 баравардан зиёд миқдорга етган. Матбуотнинг таъкидлашича, бу соҳадаги танглик яна давом этиши кутилмоқда.

БАЙРАМ ШАРАФИГА

СССР Алоқа министрлиги 12 апрель — Космонавтика кунига бағишланган почта сурат блоклари чиқарди. Суратлар космосдаги халқаро ҳамкорликка бағишланган.

Блок маркасида экипаж тушган «Союз-Т» транспорт кемасининг тасвири ва «12 апрель — Космонавтика куни» деган ёзув бор. Блокнинг ўзида «Интеркосмос» кенгашининг ва совет космонавтлари бошқа мамлакатларнинг космонавтлари билан биргаликда амалга оширган барча бошқариладиган халқаро парвозларнинг эмблемаси бор.

Москва почтамтида биринчи кунданоқ муомалага киритилган шу янги почта сувенирини рассом Р. Стрельников ишлаган.

Байрам шарафига марка ёпиштирилган бадиий конверт ҳам чиқарилди. Конвертда космонавтларнинг сурати ва орбита комплексининг тасвири бор.

(ТАСС мухбири).

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

БОБОЛАР ОЛМАСИ

Қиёт қишлоғида истиқомат қилган Арслон бува билан Шокир бuваларнинг оламдан ўтганига кўп йил бўлди. Уларнинг ҳар биридан 10—15 тадан фарзанд қолган. Яна «Арслон буванинг олма-ноки», «Шокир буванинг олма-ноки» деган мева навлари қолди.

— Бундай навли олма ва ноклар ҳозир қўшни қишлоқларда, Паркентда, Олмалиқда, Тўйтепа боғларида ҳам учраб туради, — дейишади боболарнинг фарзандлари. — Сабаби — қариндош-уруғлари кўчат олиб кетишарди.

Қуёш нурида товланадиган қизил, оқ рангли олма эрта пишади. Ҳосили кеч кузгача тамом бўлмайди. Илгари олмадан қоқи талқон қилишарди, ҳозир компот, қиём тайёрлашади. Боболар номи билан аталган бу олмалар уруғи тез тарқалиб кетди.

Ғулом бува дастурхонни безаб турган вазадаги бир дона олмани қўлига олди-да: — бу мўъжизани қишлоғимизга Арслон бува билан Шокир бува олиб келган, — дея ҳикоя қила бошлади.—Ўтмишда фақат шоли экардик. Тўқайзорларда, шоликор жойда мевали дарахт кўкармайди, дейишарди. Шу сабабдан бўлса керак, ҳеч ким дарахт кўчати ўтқазишга эътибор бермасди. Қишлоғимизда на бир туп олма, нок, узум ва на бир туп олхўри бўлса-чи?! Жазирама иссиқда бир япроқ соясига зор эдик. Сабзи-пиёзнинг уруғини ҳам кўрмаганмиз.

Боболар бир куни ҳаммамизни тўплади.

— Қачонгача узумга шоли алмашамиз, қачонгача уч кунлик йўлдан мева-чева, қовун-тарвуз кўтариб келамиз, — деди куюниб. Мен боболарнинг сўзини эшитиб жуда ачиндим. Лекин нима қилмоқ керак. Тўқайда дарахт битмайди, дейишди-ку. Шундан кейин бобога: «Меванинг уруғини, кўчатини топиб беринг, мен экаман», — дедим. Бобо менга раҳмат дегандай, маъноли қараб қўйди. Қолган йигитлар ҳам қани энди кўчат бўлса эксак, деб бир оғиздан бобонинг сўзларини қувватлашди.

Арслон бува билан Шокир бува Наманган даги танишларидан мевали дарахт кўчатлари олиб келиш учун жўнаб кетдилар.

Икки киши Паркент, Заркент қишлоқлари орқали довон ошиб, не-не азоб-уқубатлар билан Фарғона водийсининг қишлоқларига кириб боришган. Водийнинг саховатли кишилари уларни илиқ кутишиб, қишлоқма-қишлоқ олиб юришган.

Боболар водийларни кезиб, эрта кўкламда қишлоғимизга бирталай ҳар хил мевали дарахт кўчатларини олиб келишди. Улар ўзлари ўрганган соҳибкорлик, боғбонлик ҳунарини бизларга ҳам ўргатишга ҳаракат қилишди. Уйма-уй юриб кўчат ўтқаздик.

— Сув қуйиб гурунглар, атрофини гир айлантириб кавлаб гўнг солинглар, деб маслаҳат беришди.

Кунларнинг бирида Арслон бува йўқ бўлиб қолди. Кейин билсак бува тушмагур Наманганга кетган экан, икки хуржунини тўлдириб пиёз уруғи олиб келди. Пиёзни қандай сепиш кераклигини бободан ўргандик.

Уч йил деганда мевалар ҳосилга кирди. Боболар биргина бизнинг қишлоқда эмас, қўшни қишлоқларда ҳам боғ-роғ яратиб, ҳаммаёқни мевага тўлдиришди.

Колхоз тузилганидан кейин боғдорчиликка анча аҳамият берилди. Улар кексайиб қолганларига қарамай, ўн-ўн беш йигитни ёнларига олиб боғбонлик қилишди. Ёшлар орасидан жуда кўп соҳибкорлар етишиб чиқди.

«Политотдел» колхозида боғдорчилик, полизчилик жуда тараққий этган. Боғларда янги-янги мева навлари етиштирилади. Мана шу боғлар орасида «Арслон бува», «Шокир бува» олмаси ҳам ҳосил беряпти.

Илгари пиёз, сабзи, умуман рўзғорида кўкат ишлатмаган шоликорлар, чорвадорларнинг шўрваси, оши эндиликда хуштаъм, мазали, дастурхони мевага тўла. Ҳамманинг ўз боғи бор. Қишлоқ одамлари боғ айланганда, полиз бўйлаб юрганларида Арслон бува билан Шокир буванинг номини миннатдор бўлиб хотирлайдилар.

Р. ИСҲОҚОВ,
Коммунистик райони.

НАФОСАТ ОЛАМИГА САЁҲАТ

ТАСВИРИЙ САНЪАТ ҲАФТАЛИГИ

Тасвирий санъат ҳафталиги куни кеча Ангрен ва Самарқанд шаҳарларида очилган рассомлардан А. Ким билан Ю. Елизаров асарлари кўргазмаси намойиши билан бошлаб юборилди.

Ҳафталик программаси ранг-баранг бўлиб, республикамизнинг ҳамма жойларида нафосат оламига саёҳат қилиш мумкин. Олмалиқ химикларининг Маданият саройида график рассомлар ўз асарларини намойиш этадилар. Ҳамза номли ўзбек давлат академик драма театри фойесида реклама плакатлари, республика Полиграфия ва китоб савдоси давлат комитетида эса китоб графикаси кўргазмалари очилади. В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университети талабалари Т. Пирматов, Ч. Чистов, А. Мўминов каби бир қатор рассомларнинг ижодлари билан танишадилар.

Республика Рассомлар союзининг область бўлималари жойларда рассомлар, санъатшунослар билан қизиқарли учрашувлар ташкил этадилар.

Фарғона нефтчилари клубида В. Хвостенко графикаси, область ёш рассомлари асарлари эса политехника институтида намойиш этилади. Нукус давлат университети маданият саройида рассом К. Нажимов асарларини томоша қилиш мумкин. Самарқанд рассомлари ҳам ҳафталикка қизғин тайёргарлик кўришган. Шунингдек, республикамизнинг бир қатор мактаб, билим юртларида ва бошқа жойларда ҳам рассомлар, ҳайкалтарошлар, графиклар мухлислари билан учрашадилар. Ўз ижодлари ҳақида уларнинг фикр ва мулоҳазаларини эшитадилар.

Нафосат оламига саёҳат чинакам санъат байрамига айланиб кетади.

Д. НАЗАРОВА.

ҚИШЛОҚЛАРИМИЗ ЖАМОЛИ

ЧЎЛ КЎКСИДА КОШОНА

Одамлар чўл кўксида ял-ял ёниб, турфа рангларда товланиб турган кошонага завқ-шавқ билан термулишарди.

— Самарқанддаги тарихий ёдгорликларнинг худди ўзгинаси-я! Самарқандни чўлга олиб келгандай бўлишибди! — дея бир-бирларига хурсандчиликларини изҳор этишарди улар.

Қўриқда Герман Титов номли 6-совхоз ташкил этилган дастлабки кунларда худди мана шу жойда, биргина вагон-уй бўлиб, янги хўжалик идораси унга жойлашган эди. Нариroқдаги майдонга Соат Жабборов деган киши қовун экканди. Ширин-шакар қовунлар шираси ҳали ҳам чўлқуварлар тилидан тушгани йўқ.

Совхоз маркази йил сайин ободонлашиб, шаҳар қўркини олди. Уни Пахтаобод деб атай бошлашди. Кўп йилдирки, Пахтаобод қўриқ Ильич райони маркази ҳисобланади.

Кўпчилик қатори кошона эшигидан ичкарига қадам қўямиз. Шу пайт кўз ўнгимизда чиройли манзара намоён бўлади. Рўпарада иккинчи қаватга чиқиладиган зина. Ўнг тарафда —чойхона, сўлда— болали оналар хонаси, атторлик дўкони, сартарошхона ва ҳордиқ чиқариш уйи.

Иккинчи қаватга чиқамиз. Бу ерда тикувчилик фабрикаси ташкил этилибди.

— Чўлга саноат кириб келди, — дея қувониб сўз бошлади корхона бошлиғи Сайфулла Рўзиев. — Хонадонларни бирма-бир айланиб, чевар қиз-жувонларни, тикувчиликка қизиққанларни фабрикага тортдик. Тўртта цехда икки сменада 250 киши ишлаши кўзда тутилган. Яқин орада бунга эришамиз.

Чойхонага тушамиз. Қатор қўйилган чорпоя каравотлардаги юмшоқ кўрпачалар устида табаррук отахонлар чўлда кечирган ҳаётлари ҳақида суҳбатлашиб ўтиришибди. Соҳибкор Соат бува Жабборов ҳам шу ерда экан. Чойхоначи Толибжон Қўчқоров елиб-югуриб хизмат қилиб турибди.

Нариroқдаги каравотда шу бинони бунёд этган қўли гул кишилар ва уларнинг бошлиғи, уста Ҳайдарали Аҳмедов ўтирибди. Чўлқуварлар ўз миннатдорчиликларини изҳор этиш учун уларни Намангандан бу ерга таклиф этишган эди. Оталардан бири кўпчилик номидан бундай деди:

— Қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган чўлда мана шундай жойлар қурилади, деб ким айтган эди?! Меҳрибон, халқпарвар партиямизга, давлатимизга минг раҳмат! Сизлардан ҳам беҳад миннатдор эканлигимизни билдирамиз, қўли гул ўғилларим! 1980 йилнинг март ойида бинога дастлабки ғишт қўйилган эди. Ўшандан буён кечани-кеча, кундузни-кундуз демай бетиним ишладинглар. Меҳнатнинг таги роҳат, деганлари шу экан-да! Мана, ҳузур қилиб ўтирибмиз. Районимизда бунёд этилган бу муҳташам бино абадул-абад инсонларга хизмат қилади, ҳаммамиздан бебаҳо ёдгорлик бўлиб қолади.

Наманганлик уста Ҳайдарали Аҳмедовни республикамизнинг кўпгина область ва районларида яхши билишади. Эндигина қирқ уч баҳорни кўрган бу йигит эл-юрт учун анчагина хизмат қилиб улгурган.

Ҳайдаралининг бобоси Абдуғофир Холмирзаев Фарғона водийсида донг таратган меъмор эди. Ўн беш яшарлигида Ҳайдарали унга шогирд тушиб, ҳунарини синчковлик билан ўрганди.

Кунларнинг бирида уста Абдуғофир ва унинг шогирдларини Душанба шаҳрида ҳаммом учун бино қуриб беришга таклиф этишди. Ҳайдарали ҳам бобоси қаторида қардош Тожикистонга борди. Қурилиш узоқ давом этди.

— Бино битгач, уни юқори лавозимлардаги ўртоқлар, кўплаб мўътабар кишилар, Душанба шаҳри аҳолиси келиб кўрди, — деб хотирлайди уста Ҳайдарали. — Ишимиз ҳаммага манзур бўлганидан бошимиз кўкка етганди.

Абдуғофир ота меъморликни ўз отаси уста Холмирзадан ўрганган эди. Боболарининг ноёб ҳунарини мана, бир неча йилдирки, Ҳайдарали Аҳмедов эъзозлаб келяпти. Уста Ҳайдарали доимо эл-юрт хизматида. Сирдарё областининг «1-Боёвут» совхозида, «Коммунизм» ва Ленин номли колхозларида бунёд этган миллий ҳаммом бинолари унга шуҳрат келтирди. Бобосидан ўрганганларини Раимберди, Жаъфарали, Маматхон, Қамбарали, Акрамбой, Олимбой, Муҳаммаджон, Аъзамбой каби кўплаб истеъдодли шогирдларига ўргатди.

Мана, устазода ўз шогирдлари билан биргаликда бунёд этган икки қаватли кошонага фахрланиб қараб турибди. Қуёш нурида товланаётган алвон рангларга боқиб тўймайди, беҳад завқланади. Нега завқланмасин?! Ахир, у муҳташам бинонинг заминидан тортиб, бўёқларигача бригадаси аъзолари билан биргаликда қўлдан чиқарди-ку!

Ҳайдарали Аҳмедов ва унинг ишлаб чарчамайдиган ҳамкасблари йўлига кўз тутиб турган қурилишлар ҳали беҳисоб. Қўлларингиз дард кўрмасин, элда азиз бунёдкорлар!

У. ЮСУПОВ.

Суратларда: 1. Сирдарё областининг Ильич райони марказида қурилиб, ишга туширилган миллий ҳаммом биноси. 2. Саломатлик кошонасидаги чойхонада отахонлар ҳордиқ чиқаришмоқда.

А. Тўраев фотолари.

Институтда музей

ҚАРДОШЛИК РИШТАЛАРИ

Тошкент-115, Муқимий кўчаси, 104. Деярли ҳар куни жаҳоннинг турли бурчакларидан ана шу адресга мактуб ва бандероллар, откритка ва телеграммалар келиб туради. В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги арафасида бу ерда, Ф. Энгельс номидаги Тошкент давлат чет тиллар педагогика институти қошида халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати музейи, ташкил этилган эди. Жамоатчилик асосида ишлайдиган бу музей тинчлик учун, социал тараққиёт, миллий мустақиллик учун, империализм, ирқчилик, сионизм, апартеид, гегемонизмга қарши, ядро хавфисиз яшаш ва ўқиш учун курашаётган кишиларга билдирилган эҳтиром, ер куррасидаги барча жасур курашчиларнинг адолат йўлида амалга ошираётган ишларига ҳурмат белгисидир.

Музей фондларида тарихий ва маърифий аҳамиятга молик 4700 дан зиёд ҳужжат бор. Бу нодир экспонатлар орасида Чили комсомоллари фашистик режим шароитида нолегал тарзда нашр этган «Чили ховен» журнал-бюллетени ҳам бўлиб, унинг муқовасига «Йўқолсин фашизм! Чили халқи ғалаба қозонади: ғалаба бизники!» деган оташин сўзлар битилган. Оғир подполье шароитида иш олиб бораётган Уругвай Компартияси Марказий Комитети органи «Канта» газетаси, Ольстердаги (Шимолий Ирландия) машҳур Лонг-Кеш турмаси тутқунларининг, жумладан сохта айб билан саккиз йилга ҳукм қилинган ирландиялик коммунист Питер Монагеннинг мактублари ва бошқа ноёб ҳужжатлар ҳар қандай кишини ҳам ҳаяжонга солади.

Португал коммунистларининг фашистик режим шароитида тайёрланган варақаси ҳамда уларнинг органи «Аванте» газетасининг нолегал шароитда 1931 йил 15 февралда чиқарилган биринчи сони, Португалия Компартиясининг 1965 йилда босилган программаси каби ноёб экспонатларни музейга Португалия Компартиясининг Бош секретари Альваро Куньялнинг ўзи йўллаган.

Бу ердаги мавжуд материаллар олти тилда олиб бориладиган ёзишмалар орқали жамланган. Ҳозирги пайтда музей барча қитъалардаги 63 марксчи-ленинчи партиялар билан алоқа ўрнатган. Жаҳон коммунистик ва ишчи партияларининг раҳбарлари ҳамда атоқли намояндаларининг музейга йўллаган номалари энг ардоқли ҳужжатлар сифатида эъзозланади. АҚШ Компартиясининг миллий Раиси Генри Уинстон, Канада ва Франция Компартиялари Бош секретарлари Уильям Каштан ва Жорж Марше, Фаластин Озодлик ташкилоти ижроия комитетининг раиси Ясир Арафат ва бошқа таниқли арбоблар номидан келган хатлар шулар жумласидандир.

Музей ходимлари турли мамлакатлардаги коммунистик ва ишчилар ҳаракати ҳақида туркум лекциялар уюштирадилар, студентлар, ҳунар-техника билим юртлари талабалари ва мактаб ўқувчилари билан коммунизм ишининг эътиқодли курашчилари ҳақида қизиқарли суҳбатлар ўтказадилар. Шунингдек, улар турли муассаса ва ўқув юртларида ўтказиладиган митинглар ҳамда интернационал дўстлик кечаларида иштирок этадилар. Бошқа музейларда ташкил этиладиган кўргазмаларда ўз материалларини намойиш қиладилар.

Музейнинг мўътабар меҳмонлар дафтарида турли қитъалардан келган кишиларнинг таассуротлари битилган. «Бу музей интернационализмнинг чинакам ифодасидир, — деб ёзади «Лейбор Максли» журналининг муҳаррири Пальм Датт. — Унинг тарихий Тошкентда, Ўзбекистонда, Октябрь инқилоби туфайли миллий озодлик ҳаракати ғалаба қилган ўлкада ташкил этилганлигининг рамзий маъноси бор. Ўзбек халқининг ғалабалари унга қўшни бўлган мамлакатлар учун намунадир».

Бундай миннатдорчилик сўзлари, мактублар музей кенгашининг раиси И. Меленевский ва М. Толибова, қолаверса инглиз, немис, француз, испан тили факультет ва бўлимларининг ўқитувчи ҳамда талабаларини ўз атрофига бирлаштирган интернационал дўстлик клубининг ташаббускор аъзолари фаолиятига берилган муносиб баҳодир.

М. ИРИСҚУЛОВ,
институт партия комитети секретари.
Ш. КАРИМОВ,
катта ўқитувчи.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ҲАММАСИ ФУТБОЛ ТЎҒРИСИДА

Испаниядаги «Осеано де Барселоне» нашриёти «Жаҳон футбол қомуси» нашрини тугатди. 6 томлик бу қомуснинг 2200 саҳифасида футболнинг асосий жиҳатлари ёритилган. Биринчи том ана шу спорт тури тарихига, иккинчиси — унинг беш қитъадаги ривожига, учинчиси — халқаро мусобақаларга, тўртинчиси — футболнинг техникавий томонларига, бешинчи том — футбол машҳурликларига ва олтинчиси — футболнинг социал жиҳатларига бағишланган.

Нашриёт қомусга илова сифалида 1982 йилда Испанияда футбол бўйича ўтказилган жаҳон биринчилиги ҳақидаги еттинчи томни чиқарди.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

СПОРТ

СОВРИНЛАР ВА ЎРИНЛАР

● ШАШКА. Таллинда халқаро шашка бўйича ўтказилган мамлакат чемпионати якунланди. Ленинградлик А. Дибман 11 очко билан чемпион бўлди. Тошкентлик С. Давидов 7,5 очко билан 14-ўринни олди.

● ВЕЛОПОЙГА. Фарғонада шоссе йўл бўйлаб хотин-қизлар ўртасида ўтказилган Бутуниттифоқ мусобақаси тугади. Қизларнинг 43 километрга группа пойгасида республикамиз вакили А. Клевцова бир соат 08,17 секунд натижа билан учинчи ўринни эгаллади.

● ЧИМ ХОККЕЙ. Малайзия пойтахтида бошланган жаҳон чемпионатида СССР терма командаси хоккейчи қизлари биринчи учрашувни Янги Зеландия коллективи (1:1) билан ўтказдилар. Совет терма командаси составида «Андижанка» хоккейчиси М. Ҳайдарова қатнашмоқда.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
22—26 АПРЕЛЬ КУНЛАРИ
«МАГНЕТИК БЕНД» ГРУППАСИНИНГ
ГАСТРОЛЛАРИ

Бадиий раҳбар — Гунар ГРАБС.

22, 25, 26 апрелда соат 20.00 да,
23 апрелда соат 17 ва 20.00 да,
24 апрелда соат 14, 17 ва 20.00 да бошланади.

КАССА ҲАР КУНИ СОАТ 10 ДАН 20.00 ГАЧА ИШЛАЙДИ.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинмоқда.

Справкалар олиш учун телефонлар: касса — 46-03-12, 46-70-31; администратор — 46-07-53, 46-68-77.

●

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЎҚИМАЧИЛИК ВА ЕНГИЛ САНОАТ ИНСТИТУТИ

1983 йил учун

ИШЛАБ ЧИҚАРИШДАН АЖРАЛГАН ВА АЖРАЛМАГАН ҲОЛДА ЎҚИШГА

қуйидаги ихтисослар бўйича

АСПИРАНТУРАГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Енгил саноат машиналари ва агрегатлари, химиявий технология жараёнлари ва аппаратлари, тўқимачилик хом ашёсига дастлабки ишлов бериш (пахта, ипак), химиявий толалар технологияси (йигирув, тўқувчилик), тўқимачилик материалшунослиги, экономика, халқ хўжалиги тармоқларини планлаштириш ва бошқаришни ташкил этиш, тикув буюмлари технологияси.

Ҳужжатлар — 1 ноябргача қабул қилинади.

Мурожаат учун адрес: 700100, Тошкент шаҳри, ГСП, Горбунов кўчаси, 5-уй, аспирантура бўлими. Телефон 53-08-08.

●

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
16 АПРЕЛЬ СОАТ 17.00 ДА
СССР биринчилиги учун «ПАХТАКОР» (Тошкент) — «НИСТРУ» (Кишинев) командалари ўртасида
ФУТБОЛ

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 14/IV да **Ҳаётбахш ўлим**, 15/IV да **Жизель**, 16/IV да **Петр Биринчи**.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/IV да **Соқов рицарь**, 15/IV да **Ҳар тўкисда бир айб**, 16/IV да **Олтин девор**.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 14/IV да **Тўйдан олдин томоша**, 15/IV да **Гулсара**, 16/IV да **Ўзбекистон халқ артистлари: Фароғат Раҳматова, Маҳмуджон Ғофуров, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Шуҳрат Расуловларнинг ижодий кечаси.**

ДАВЛАТ РЕСПУБЛИКА ҚЎҒИРЧОҚ ТЕАТРИДА — 16/IV да **Семург** (15.00).

●

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 16/IV да **Москва циркининг «Етти ажойиб масхарабоз» программаси.** (19.30).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

14 АПРЕЛЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — СССР космонавт-учувчиси В. Аксенов билан учрашув. 10.25 — Оқ шомон. Бадиий фильм. 3-серия. 11.40 — Фильм-концерт. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.15 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 16.45 — Концерт. 17.15 — М. Шолохов. Тинч оқар Дон. 18.00 — Шахмат мактаби. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Инсон ва қонун. 20.00 — Футбол. Швейцария — СССР. 21.30 — Время. 22.05 — Концерт. 23.35 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.45 — Табиатшунослик. 9.55 — Илмий-оммабоп фильм. 10.15 ва 13.30 — Испан тили. 11.05 — СССР халқларининг куйлари. 11.35 ва 12.40 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 12.05 — Онамларнинг мактаби. 13.10 — Табиатшунослик. 14.00 — Телеочерк. 15.15 — Ялангоёқлар. Бадиий фильм. 16.45 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Концерт. 19.05 — Ҳужжатли фильм. 19.25 — Фильм-концерт. 20.00 — Сиз яратган боғ. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Дўстларимиз чеҳраси. 21.30 — Время. 22.05 — Севги изҳори. Бадиий фильм. 23.10 — Ҳужжатли фильмлар.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Зоология. 12.00 — Ҳужжатли фильмлар. 12.30 — Телефильм. 13.40 — Қанотлар ҳақида достон. Бадиий фильм. 2-серия. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Юлдузча. 19.00 — Ҳамкорлик шартномаси амалда. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Кинопублицист экрани. 20.30 — Ахборот. 20.50 — М. Йўлчиева куйлайди. 21.30 — Время. 22.05 — Мустаҳкам озуқа базаси учун. 22.25 — Резидент хатоси. Бадиий фильм. 2-серия. 23.30 — Янгиликлар.

ТОШКЕНТ-II. 18.10 — Она тили. 18.40 — Назарий механика. 19.40 — Реклама. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Шеърият дафтаридан. 20.50 — Телефильм. 21.30 — Москва-II.

15 АПРЕЛЬ, ЖУМА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Мультфильм. 10.00 — Севги изҳори. Бадиий фильм 11.05 — Концерт. 11.45 — Ҳужжатли фильм. 12.15 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Илмий-оммабоп фильм. 16.15 — Подмосковье қишлоғининг бугуни ва эртаси. 17.00 — Концерт. 17.30 — Комсомол прожектори. 17.45 — Концерт. 18.00 — Горнчилар, қаердасиз! 18.45 — Фан ва турмуш. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Концерт. 19.50 — Максимнинг қайтиши. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Рус музейи. 22.35 — Дунё воқеалари. 22.50 — Бу яқиндагина содир бўлган эди. 23.35 — Ҳужжатли фильм.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — География. 10.05 ва 13.30 — Инглиз тили 11.05 — Умумий биология 11.35 ва 12.40 — Тарих. 12.05 — Я. Купала поэзияси. 13.10 — Табиатшунослик. 14.00 — Телеочерк. 14.30 — Эстетик тарбия. 15.00 — Ернинг чинакам эгаси бўл 15.30 — Демьян Бедний — революция куйчиси. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.35 — Сочи-82. 19.30 — Илмий-оммабоп фильм. 19.40 — Саёҳатчилар клуби. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Халқ ижоди. 21.30 — Время. 22.05 — Телебадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Рус адабиёти. 12.00 — Болалар учун фильм. 12.30 — Телефильмлар. 13.30 — Замандас. 18.05 — Қўғирчоқ фильмлар. 18.30 — Ёшлик. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли телефельетон. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.35 — Насриддин Хўжандда. Кинокомедия.

ТОШКЕНТ-II. 18.00 — Геометрия. 18.50 — Телефильм. 19.50 — Чимёнда спорт. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Коммунистик меҳнат байрами. 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — Москва-II.

Радио

14 АПРЕЛЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — Т. Жалилов номли халқ чолғу оркестри ижро этади. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Малши. 14.00 — Табаррук замин. 18.15 — Халқаро аҳвол кундалиги. 19.25 — Юность Узбекистана. 20.50 — Ҳозирги босқичда ғоявий кураш. 21.00 — Шукрулло. «Жавоҳирлар сандиғи». Иккинчи китобдан парча. 21.20 — Чорвадорлар учун концерт. 22.30 — Мақомлардан парчалар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

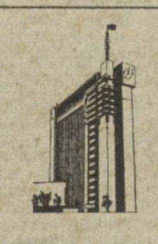

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П.
Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.